

Møtetype: Hybridmøte / Styremøte
Dato: 20. mars 2026, 10:00
Sted: Nordre gate 23, 8622 Mo I Rana

Innkalling

Det vises til tidligere innkalling per e-post/Outlook. Møtet vil holdes fysisk på møtelokalene i Vika, med mulighet for å delta på teams.

Agenda

1. Godkjenning av innkalling

Innkalling til styremøte med tilhørende dokumentasjon vil bli lagt frem for godkjenning.

Forslag til vedtak

Innkalling til styremøte med tilhørende dokumentasjon godkjennes.

2. Godkjenning av protokoll fra forrige styremøte

Protokoll fra forrige styremøte vil bli gjennomgått.

Forslag til vedtak

Protokoll fra forrige styremøte godkjennes.

3. HMS

Daglig leder vil gå gjennom status på sentrale områder i HMS-arbeidet, herunder:

- Avvikshåndtering
- Uheldige hendelser
- Arbeidsmiljø
- Sykefravær

4. Driftsorientering

Daglig leder vil gå gjennom status på sentrale områder i driften og oppdatere styret på viktige hendelser som har skjedd siden forrige styremøte.

5. Årsregnskap og årsberetning 2025

Økonomileder vil gå gjennom forslag til årsregnskap og årsberetning for 2025. Aktsomhetsvurderingen for 2025 vil også gjennomgå.

Forslag til vedtak

Styret godkjenner årsregnskap og årsberetning for 2025.

6. Økonomirapport

Økonomileder vil gå gjennom økonomirapport for februar 2026.

7. Norm for stasjonære gjenbruksstasjoner

Daglig leder vil gå gjennom forslaget til norm for stasjonære gjenbruksstasjoner. Normen skal gi et omforent grunnlag for å vurdere hvilke stasjoner som skal prioriteres ift. oppgraderinger, og hvor det kan være hensiktsmessig å erstatte mobil gjenbruksstasjon med en stasjonær gjenbruksstasjon. Normen skal bidra til at gjenbruksstasjonene fremstår som brukervennlige, driftseffektive og i samsvar med gjeldende krav til utsortering og de varslede kravene ift. klimavern. Forslaget er planlagt gjennomgått med eierne på eiermøtet i april.

Forslag til vedtak

Styret godkjenner forslag til norm for gjenbruksstasjoner.

8. Revidert strategi

Daglig leder vil gå gjennom forslaget til revidert strategiplan, som er et resultat av selskapet strategisamling i januar 2026.

Forslag til vedtak

Styret godkjenner forslag til revidert strategi.

9. Saksliste representantskapsmøte

Forslag til saksliste er som følger:

01/25	Godkjenning av innkalling og saksliste
02/25	Valg av 2 representanter til signering av protokoll
03/25	Revidert årsregnskap for 2024 for HAF IKS
04/25	Revidert årsberetning for 2024
05/25	Driftsorientering
06/25	Valg av revisor for 2025 og fastsettelse av godtgjørelse
07/25	Fastsettelse av godtgjørelse til representantskapet og styret, samt særskilt godtgjørelse til leder
08/25	Valg av styremedlemmer med varamedlemmer
09/25	Eventuelt

Forslag til vedtak

Styret godkjenner saksliste til førstkommende representantskapsmøte.

10. Evaluering av styrets arbeid

For å avklare hvordan styrets medlemmer opplever arbeidet i styret er det hensiktsmessig å gjennomføre en evaluering av styrets arbeid. Før møtet sendes ut det en anonym, digital undersøkelse. Resultatene fra undersøkelsen vil brukes som grunnlag i møtet.

Forslag til vedtak

Ingen

11. Evaluering av daglig leder

For å bedre kunne vurdere om daglig leder leverer de resultater og oppfyller de kvalitetskrav som styret forventer, er det hensiktsmessig å gjennomføre en evaluering av daglig leder arbeid. Før møtet sendes ut det en anonym, digital undersøkelse. Resultatene fra undersøkelsen vil brukes som grunnlag i møtet.

Forslag til vedtak

Ingen

12. Eventuelt

Ingen

* * * * *

16. mars 2026 13:47

Vedlegg til:

Godkjenning av protokoll fra forrige styremøte

Protokoll styremøte 8-25

Møtested: HAF – Nordre gate 21, møterom 3. etg/teams

Dato: 10.12.2025

Til stede:

Eigil Dåbakk (styreleder)

Terje Ånonli (nestleder)

Siri Jakobsen (styremedlem)

Thore Hanssen (styremedlem)

Stine Mathisen (styremedlem)

Fra administrasjonen:

Merethe Aasen (daglig leder)

Ikke til stede:

Hanne Grimsland (styremedlem) vara hadde ikke mulighet til å delta

Saksliste:

45/25 Godkjenning av innkalling og saksliste

46/25 Gjennomgang av protokoll fra forrige styremøte

47/25 HMS

48/25 Økonomirapport

49/25 Driftsorientering

50/25 Møteplan 2026

51/25 Managementavtaler

52/25 Eventuelt

Sak: 45/25 Godkjenning av innkalling og saksliste

Vedtak

Innkalling og saksliste godkjennes.

Sak: 46/25 Gjennomgang av protokoll fra forrige styremøte

Vedtak

Styret godkjenner protokollen.

Sak: 47/25 HMS**Vedtak**

Styret tar saken til orientering.

Behandling

Daglig leder redegjorde for saken.

I løpet av perioden ble det registrert 58 avvik, hvorav 40 fortsatt er åpne. Dette skyldes hovedsakelig et høyt antall gjennomførte internrevisjoner i perioden. Det ble ikke rapportert noen uønskede hendelser. En arbeidsmiljøkartlegging ble gjennomført i oktober/november, og hovedresultatene ble presentert på møtet. Sykefraværet har økt noe sammenlignet med forrige periode, men ligger fremdeles på et lavt nivå.

Sak: 48/25 Økonomirapport**Vedtak**

Styret tar rapporten til orientering.

Behandling

Daglig leder redegjorde for saken.

Selskapet har omsatt for Tkr 101 437 hittil i år, med et driftsresultat på Tkr 9 050 – begge relativt nær budsjett. Resultat før skatt er Tkr 5 655, som er Tkr 634 under budsjett. Gebyrinntektene er stabile, mens salgsinntektene varierer med sesong og volum. Personalkostnader og enkelte driftskostnader overstiger budsjett, men direkte kostnader er lavere. Selskapet har god finansiell kontroll og viser fremdrift mot målene for året.

Sak: 49/25 Driftsorientering**Vedtak**

Styret tar saken til orientering.

Behandling

Daglig leder redegjorde for saken.

Styret ble orientert om status for drift og prosjekter:

- Renovasjon fungerer godt, trykket på gjenbruksstasjoner har avtatt. Avtale inngått med Fretex om tekstilombruk fra 2026.
- Sorteringshall ferdigstilt med midlertidig brukstillatelse. Planprosess for byggehøyde og kostnadsberegning pågår.
- Nye ansettelser gjennomført, rekruttering til flere stillinger i gang.

- Komposteringsanlegg krever oppgradering; Norconsult bistår. Slam leveres midlertidig til Namdal Tankrens i 2026.
- Resipientundersøkelse viser liten påvirkning fra deponiet. Vurdering av nødvendigheten av kjemisk rensetrinn på sigevannet pågår.
- Eierdialog om investeringsstrategi gjennomført, tilbakemelding positiv.
- Mulige løsninger for gjenbruksstasjon for Hemnes kommune ble presentert.

Sak: 50/25 Møteplan 2026**Vedtak**

Styret godkjenner følgende møteplan for 2026:

Representantskapsmøter (kl. 10:00-13:00):

- 21. april
- 30. oktober

Styremøter (kl. 09:30-14:00):

- 12. mars
- 10. juni
- 24. september
- 10. desember

Strategisamling:

- 30. januar
- 10.-11. juni

Generalforsamling Retura HAF AS (kl. 13:00-14:00):

- 12. mars

Behandling

Daglig leder redegjorde for saken.

Strategisamlingen flyttes til 30. januar. Strategisamling sammen med Retura i juni foreslås arrangert på Lovund.

Sak: 51/25 Managementavtaler**Vedtak**

Styret godkjenner managementavtaler mellom HAF IKS og Retura HAF AS.

Behandling

Daglig leder redegjorde for saken.

Det utarbeides hvert år avtaler som regulerer forholdet mellom HAF IKS og Retura HAF AS.
Avtalene skal godkjennes av styret før inngåelse.

Sak: 52/25 Eventuelt

Vedtak

This document contains 4 pages before this page

Dokumentet inneholder 4 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 4 sivua ennen tätä sivua

Dette dokument indeholder 4 sider før denne side

Detta dokument innehåller 4 sidor före denna sida

Thore Andre Hanssen

a9f10dd7-b631-4297-8c1e-5c68367d4d6b - 2026-02-24 12:50:05 UTC +02:00

BankID - 04be486a-24de-42bd-a476-9f02ab8f27c3 - NO

Stine Mathisen

1d8322e9-fedb-4bcd-98aa-a344df8b4319 - 2026-02-24 13:03:04 UTC +02:00

BankID - 8d633385-af85-4632-946a-8272d63d66e4 - NO

Terje Ånonli

bb902c43-4f58-48f7-9179-62a1890749c7 - 2026-02-24 13:15:25 UTC +02:00

BankID - 431dbb4b-e81c-43f4-a36c-3782e6fcabae - NO

Eigil Espejord Dåbakk

2f529cb1-678f-4384-854e-699c75cd7a7c - 2026-02-24 15:01:24 UTC +02:00

BankID - e6af2ccd-e2ee-4d8a-8cec-7cb5a1eae903 - NO

Siri Jakobsen

300a2cb8-1b23-4e90-b2b4-2980e73e142b - 2026-03-04 18:33:22 UTC +02:00

BankID - 4fca0990-67a8-4a9d-82b2-a4c2eb6dab6e - NO

authority to sign	asemavaltuutus	ställningsfullmakt	autoritet til å signere	myndighed til at underskrive
representative	nimenkirjoitusoikeus	firmateckningsrätt	representant	repræsentant
custodial	huoltaja/edunvalvoja	förvaltare	foresatte/verge	frihedsberøvende

Vedlegg til:

HMS

SAK 3/2026

HMS

Avvik

Fra 01.09.25 til 01.03.26 er det registrert 46 avvik, hvorav 32 er lukket og 14 fortsatt er åpne. Det er gjennomført verneunder ved gjenbruksstasjonene i Vika og Nesna, ved Røssvoll avfallsanlegg samt ved hovedlageret for farlig avfall i Vika. 22 av avvikene er knyttet til disse verneunderene.

Tabellen nedenfor viser fordeling av avvik etter kategori. Ett avvik kan være registrert under flere kategorier, og summen av kategorier vil derfor være høyere enn totalt antall avvik.

Avvikskategori	Antall
Arbeidsrutiner og prosesser	8
Beredskap og sikkerhetstiltak	12
Eksternt	3
Kvalitet	11
Lover og forskrifter	7
Miljø	1
Opplæring og informasjon	1
Sikkerhet og helse	15
SUM	59

Uønsket hendelse

Fra 01.09.25 til 01.03.26 er det registrert én uønsket hendelse. Det oppsto en påkjørsel av en parkert bil i forbindelse med brøyting av HAFs parkeringsplass. Ingen personskafe. Forholdet er fulgt opp internt.

Arbeidsmiljø

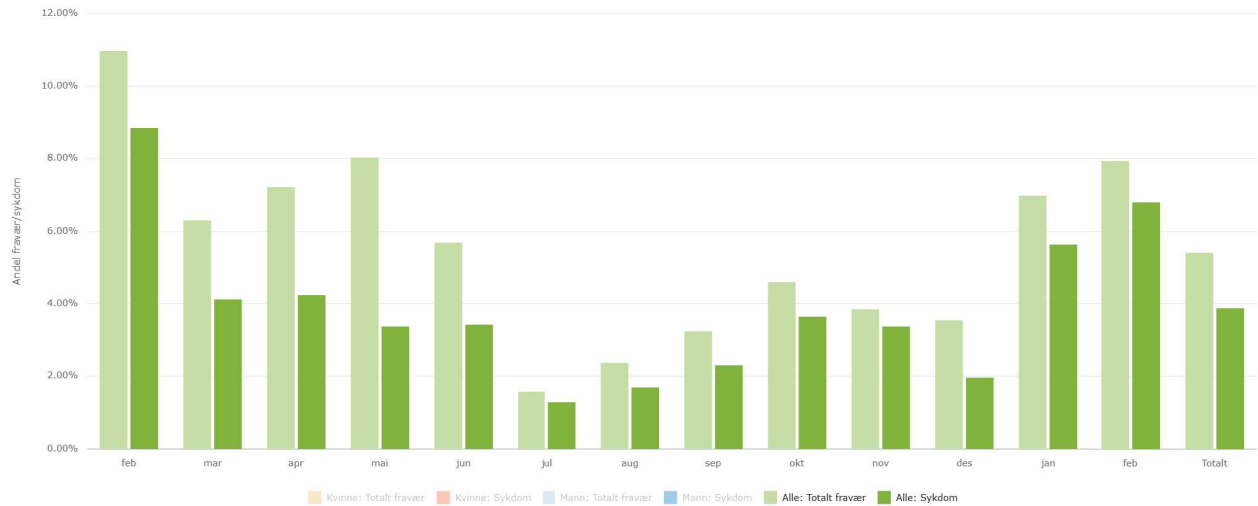
Velkomstkomiteen bidrar positivt gjennom sosiale tiltak.

Det ble gjennomført en arbeidsmiljøkartlegging høsten 2025 i regi av bedriftshelsetjenesten Helse og Sikkerhet. Hovedresultatene er gjennomgått i styret og presentert for ansatte. I fellesskap har ansatte identifisert prioriterte forbedringsområder og områder som skal bevares.

Sykefravær

Vi har et mål om å være på under 2% sykefravær, og er i februar på 6,8%. 6,2% er langtidsfravær og 0,6% er korttidsfravær. Gjennomsnittlig sykefravær de siste 12 måneder er 5,0%. I januar og februar har vi hatt flere langtidssykemeldinger som sannsynligvis vil vedvare. Det foreligger per nå ingen indikasjoner på at fraværet kan relateres til forhold ved virksomheten.

Det er mørk grønn søyle i diagrammet under som er interessant. Totalt fravær beskriver fravær som avspasering, ferie, sykt barn, permisjon osv., og er ikke viktig i denne sammenhengen.

Vedlegg til:

Driftsorientering

Driftsrapport

Generelt

- Renovasjon fungerer godt, til tross for eldre biler.
- Innsamling av septik er i rute.
- Antall besøkende på gjenbruksstasjonene har vært redusert siden november, som følger den normale trenden.
- Returpunktene skal gjennomgå lett vedlikehold. Forventes nedlagt ifm. henteordning på glass og metallemballasje i 2027.
- Det er fremdrift i forhandlingene ang. fraksjoner med produsentansvar, men fortsatt ikke en omforent løsning. Bestemmelser forhandles frem sammen med samarbeidet i Midt-Norge og det er anbefalt at hvert selskap bør inngå løpende eller midlertidige avtaler. Gjelder emballasjefraksjonene.

Slambehandling Langvassheia

Behandlingen av slam ved anlegget ble midlertidig stanset i desember 2025 som et føre-var-tiltak og for å sikre kvalitetsforbedring. Anlegget tar fortsatt imot septikslam, som nå omlastes og transporteres videre til godkjent mottak for behandling på Grong. Denne midlertidige ordningen videreføres i 2026, fram til planen for anlegget på Langvassheia er tilstrekkelig avklart.

Fremtidig slambehandling

Forprosjekt

HAF, Iris Produksjon og Grønn Vekst har i fellesskap vurdert mulige løsninger for en mer robust, kostnadseffektiv og bærekraftig håndtering av avløpsslam. Både HAF og IRIS opplever i dag betydelige utfordringer knyttet til behandlingskapasitet, avsetning og økende kostnader, mens Grønn Vekst er et privat eid selskap med mange års erfaring og kompetanse innen behandling og avsetning av slam. Det gjennomførte forprosjektet er sammenfattet i den vedlagte rapporten «Slambehandling – sluttrapport med anbefaling IRIS–HAF–GV». Anbefalingen er som følger:

Det anbefales å etablere et felles eid selskap mellom IRIS, HAF og Grønn Vekst (heretter omtalt som felleseid selskap). Selskapet lokaliseres til Mo i Rana (Langvassheia) og tar utgangspunkt i videreutvikling og oppgradering av eksisterende komposteringsanlegg.

Juridisk vurdering

I tillegg har HAF og IRIS fått en juridisk vurdering ift. valg av eiermodell for et mulig felleseid selskap med en privat aktør, samt konsekvensene for risiko, selvkost og anskaffelser. Vurderingen skal også belyse hvordan den nye EU-dommen om utvidet egenregi (C-692/23) påvirker etableringen av et slikt selskap. Legges ved.

Initiativ fra kommunene

Som følger at nye krav i det reviderte avløpsdirektivet er det forventet at slammengdene fra kommunene vil øke betraktelig fremover. Kommunene Rana, Bodø, Narvik, Harstad og Tromsø har engasjert Norconsult for å jobbe frem et kunnskapsgrunnlag som skal brukes i valg/anskaffelse av behandlingsløsning for avløpsslam. Denne rapporten er planlagt ferdigstilt tidlig høst. Vi er i tett dialog med Rana kommune avd. VA.

Resultatene fra forprosjektet representerer et konkret alternativ, mens rapporten som er bestilt fra kommunene vil være mer overordnet for landsdelen.

Klima- og miljørapport for 2025

Viser til vedlagt rapport «Klima- og miljørapport for 2025». Rapporten gir en samlet oversikt over Helgeland Avfallsforedling IKS (HAF) sin virksomhet innen avfallsinnsamling, behandling, deponidrift og miljøoppfølging i henhold til gjeldende utslippstillatelser. Oppsummert viser rapporten at virksomheten i hovedsak drives innenfor gjeldende rammer, samtidig som det er identifisert forbedringsområder knyttet til materialgjenvinning, prosesskontroll ved slambehandling og optimalisering av renseløsninger.

Ansettelser

Driftsoperatør Røssvoll:

Totalt 14 søkere. Daniel Rødfjell er ansatt og startet i stillingen 2. februar.

Ansatte ifm. egenregi renovasjon:

Vi ansetter 3 stk. Sjåfør, renovatør og driftsoperatør renovasjon. Ansettelser pågår.

Klima- og miljørapport 2025

HELGELAND AVFALLSFØREDLING IKS

Innhold

1	Hensikt.....	2
2	Sammendrag	2
3	Innledning.....	3
3.1	Om HAF IKS	3
3.2	Innsamlingsordninger	3
3.2.1	Renovasjon	3
3.2.2	Gjenbruksstasjoner.....	3
3.2.3	Returpunkt.....	4
3.2.4	Septik	4
4	Strategiske miljømål og måloppnåelse	4
5	Avfallsmengder og behandling.....	5
5.1	Totale avfallsmengder.....	5
5.2	Husholdningsavfall per kommune	6
5.3	Utsorteringsgrad	6
5.4	Sluttbehandling	7
6	Klimaregnskap	8
7	Behandling av septikslam	9
8	Deponidrift og miljøovervåkning.....	9
8.1	Stikkprøvekontroller	9
8.2	Oppsamling og rensing av sigevann.....	10
8.3	Driftsstatus og videre oppfølging.....	10
8.4	Miljøbelastning til vann.....	11
8.4.1	Miljøovervåkning av resipient, vann og sedimenter	11
8.4.2	Vannbalanse	11
8.5	Miljøbelastning til luft.....	12
8.5.1	Faklet deponigass	12
8.5.2	Diffuse utslipp.....	12
9	Påvirkning på nærområdene	13
9.1	Skadedyrskontroll	13
9.2	Spørreundersøkelse og stikkprøvekontroll.....	13
10	Referanser	14
11	Vedlegg til rapporten	14

1 Hensikt

Klima- og miljørapporten for 2025 er utarbeidet i henhold til vilkår i utslippstillatelser gitt av Statsforvalteren i Nordland. Rapporten skal dokumentere Helgeland Avfallsforedling IKS sin virksomhet innen avfallsinnsamling, behandling og deponidrift, samt redegjøre for klimaregnskap og miljøpåvirkning i 2025.

Rapporten gir forurensningsmyndighetene og eierkommunene en samlet oversikt over måloppnåelse, utslipp og gjennomførte tiltak.

2 Sammendrag

Klima- og miljørapporten for 2025 gir en samlet oversikt over Helgeland Avfallsforedling IKS (HAF) sin virksomhet innen avfallsinnsamling, behandling, deponidrift og miljøoppfølging i henhold til gjeldende utslippstillatelser.

I 2025 håndterte HAF 19 467 tonn avfall (ekskl. septikslam), hvorav 12 425 tonn var husholdningsavfall. Husholdningsavfallet økte sammenlignet med 2024, hovedsakelig som følge av økte restavfallsmengder. Materialgjenvinningsgraden for husholdningsavfall var 47,3 %, ned fra 49,1 % i 2024 og under EUs mål på 55 % innen 2025. Kravene til utsortering av matavfall og papp/papir ble oppfylt, mens plast og glass-/metallemballasje ligger under kommende målkrav.

Klimaregnskapet viser samlede utslipp på 1 266 tonn CO₂-ekvivalenter, tilsvarende 61,8 kg CO₂-ekv. per tonn håndtert avfall. Økningen fra 2024 skyldes i hovedsak mer fullstendige beregninger av utslipp fra fakling av metan samt at septikslam nå inngår i systemavgrensningen.

Ved Røssvoll deponi ble det i 2025 faklet 50,1 tonn metan. Faklingen reduserer klimapåvirkningen betydelig sammenlignet med direkte utslipp av metan. Andelen metan i deponigassen økte noe fra året før. Driftstiden for gassoppsamlingsanlegget var 1 568 timer. Renseanlegget for sigevann har vært ute av drift siden mai 2025. Det er gjennomført omfattende miljøovervåking av sigevann, grunnvann og resipient. Basert på foreliggende analyseresultater er det ikke dokumentert vesentlig påvirkning fra deponiet i resipienten Langvassåga i 2025. Det er søkt om midlertidig dispensasjon for utslipp av urensset sigevann, og videre tekniske tiltak og optimalisering av renseløsningen planlegges gjennomført i 2026.

Behandling av septikslam ved eget anlegg ble midlertidig avsluttet fra desember 2025 etter en helhetlig vurdering av prosesskontroll og dokumentasjon. Vurderingen avdekket behov for styrket og mer systematisk dokumentasjon av behandlingsprosessen. I 2025 ble 330 tonn kompostert slam brukt som toppdekke på deponiet. Videre behandling skjer ved godkjent mottak, og ordningen videreføres i 2026.

Rapporten viser at virksomheten i hovedsak drives innenfor gjeldende rammer, samtidig som det er identifisert forbedringsområder knyttet til materialgjenvinning, prosesskontroll ved slambehandling og optimalisering av renseløsninger.

3 Innledning

3.1 Om HAF IKS

Helgeland Avfallsforedling IKS, HAF, er et interkommunalt selskap opprettet den 4. mai 1994.

Selskapet er eid av de seks kommunene Hemnes, Lurøy, Nesna, Rana, Rødøy og Træna og ble opprinnelig etablert iht. kommunelovens § 27, men er senere organisert med hjemmel i Lov om interkommunalt samarbeid (IKS) § 40.

Formålet er å drifte renovasjon og septikbehandling i eierkommunene, samt et felles deponi. Dette omfatter også administrasjon av eksisterende og nye ordninger for avfallssortering. Selskapet dekker et område med ca. 36.000 innbyggere.

HAF er forpliktet til å utøve sine tjenester og drift iht. tillatelsene gitt av Statsforvalteren i Nordland (SFNO). SFNO har i tillatelsen til innsamling, håndtering og behandling av avfall, satt krav om rensing og overvåking av utslipp til vann fra Røssvoll avfallsdeponi. SFNO krever også at resultater fra rensing rapporteres årlig gjennom miljødirektoratets portal, samt at en årsrapport for deponidrift oversendes årlig. Denne rapporten tar sikte på å gi forurensningsmyndighetene en grundig oversikt over HAFs miljøarbeid og drift.

3.2 Innsamlingsordninger

3.2.1 Renovasjon

Renovasjon er delt inn i 4 kontraktsområder;

- K1 – Hemnes kommune
- K2 – Rana kommune
- K3 – Nesna, Lurøy, Træna og Rødøy kommune.
- K4 – Tømming av nedgravde løsninger i hele HAFs område

Per 2025 benytter HAF opsjonene i renovasjonskontraktene som ble inngått i 2018. Kontraktene hadde en varighet på seks år, med opsjon på forlengelse i ytterligere 1 + 1 år. Oppdragstaker for område K1 og K2 er SB Transport AS, og for område K3 og K4 Geir Lillevik Transport. Til oppdraget benyttes åtte komprimatorbiler. Innhenting av plastemballasje i Rana og Hemnes utføres i egenregi med én komprimatorbil. Rest- og matavfall hentes annenhver uke, mens plastemballasje og papir hentes hver fjerde uke.

3.2.2 Gjenbruksstasjoner

HAF driver fem gjenbruksstasjoner i eierkommunene, hvor publikum kan levere avfallsfraksjoner som ikke hentes via husholdningsrenovasjon eller bringes til returpunkter. Gjenbruksstasjonene er lokalisert i Vika (Rana kommune), Hemnesberget (Hemnes kommune), Nesna (Nesna kommune), Vågaholmen (deler av Rødøy kommune) og Aldersundet (Lurøy innland og deler av Rødøy innland). En mobil gjenbruksstasjon (vogntog) betjener hele øyriket. Gjenbruksstasjonen i Korgen ble nedlagt i

mai 2025 og erstattet av mobil gjenbruksstasjon. I tillegg ble Bleikvasslia inkludert i ordningen med mobil gjenbruksstasjon.

3.2.3 Returpunkt

HAF drifter returpunkter flere steder i eierkommunene. Returpunktene fungerer som bringeordninger for papp, glass- og metallemballasje samt tekstiler.

3.2.4 Septik

Innhenting av septikslam fra husholdninger ble utført av Østbø AS. Septikslam ble levert til mottak på Langvassheia, hvor det deretter rankekomposteres.

4 Strategiske miljømål og måloppnåelse

I henhold til ny strategi for perioden 2024–2032 er strategiske miljømål fastsatt og fulgt opp gjennom tilhørende KPI-er, med resultater for 2025 vist i tabell 1.

Tabell 1. Strategiske miljømål, tilhørende KPI-er og resultater for 2025

Strategiske miljømål	Resultat 2025
1. Økt materialgjenvinning og bedre ressursutnyttelse - KPI: Andel husholdningsavfall til materialgjenvinning ≥ 60 % innen 2030 - KPI: Oppnå utsorteringsmål i henhold til avfallsforskriften kapittel 10a - Matavfall. Krav: ≥ 55 % (2025) - Plastavfall. Krav: ≥ 50 % (2028) - Papp- og papiravfall. Krav: ≥ 80 % (2028) - Glass- og metallemballasje. Krav: ≥ 85 % (2028)	46,0 % 83,7 % 37,7 % 87,0 % 79,2 %
2. Redusert restavfall og forbedret kildesortering KPI: Innen 2030 skal andelen sorterbart materiale i husholdningenes restavfall, innsamlet gjennom renovasjon, være under 35 %.	45,7 %
3. Økt ombruk og forlenget levetid for produkter. KPI: Minst 10 % årlig økning i mengde til ombruk (tonn)	13,5 %
4. Redusere klimagassutslipp fra avfallshåndtering. KPI: Klimagassutslippene skal innen 2030 være under 40 kg CO₂-ekv. per tonn håndtert avfall.	61,8 kg

5 Avfallsmengder og behandling

5.1 Totale avfallsmengder

HAFs hovedaktivitet er innsamling av husholdningsavfall. I tillegg mottar selskapet næringsavfall ved Røssvollhei avfallsanlegg, hvor avfallet sorteres og enten videresendes til behandling eller sluttbehandles ved Røssvollhei deponi. Avfallsmengdene for 2025 fremgår av tabell 2.

Samlet mengde husholdningsavfall (ekskl. septikslam) utgjorde 12 095 tonn i 2025. Dette tilsvarer en økning på 6,1 % sammenlignet med 2024. En økende andel av husholdningsavfallet leveres via gjenbruksstasjonene, og mengden mottatt der overstiger nå mengden innsamlet gjennom ordinær renovasjon (tall ikke vist).

Det registreres økning i flere utsorterte fraksjoner fra husholdninger, herunder plastemballasje (+13,4 %), papir og kartong (+10,8 %) og tekstiler (+13,6 %). Samtidig er det nedgang i enkelte fraksjoner, blant annet glass- og metallemballasje (-4,2 %) og EE-avfall (-25,2 %). Utviklingen må vurderes i lys av den samlede veksten i husholdningsavfallet, og kan ikke isolert sett tilskrives endringer i sorteringsatferd.

Restavfall fra husholdninger utgjorde 4 411 tonn i 2025, en økning på 14,6 % fra året før. Veksten i restavfall er dermed vesentlig høyere enn den samlede økningen i husholdningsavfall, og utgjør en betydelig del av totalveksten. Dette indikerer at økningen i husholdningsavfall i stor grad er knyttet til økte restavfallsmengder, mens øvrige fraksjoner samlet sett har hatt en mer moderat utvikling.

Tabell 2: Avfallsmengder totalt, husholdning og næring for 2025 (tonn), samt endring i mengde fra 2024 (%).

Sluttbehandling	Fraksjoner	Avfallsmengder 2025 (tonn)			Endring fra 2024	
		Totalt	Husholdning	Næring	Totalt	Husholdning
Ombruk	Tekstiler	156,1	156,1	-	14 %	13,6 %
	Brukgjenstander	17,6	17,6	-	15 %	14,7 %
Materialgjenvinning	Plastemballasje	210,8	197,4	13,4	14 %	13,4 %
	Matavfall	2 462,7	1 881,6	581,1	4 %	2,0 %
	Papir og kartong	989,6	989,6	-	11 %	10,8 %
	Papp	98,6	98,6	-	3 %	2,6 %
	Glass- og metallemballasje	543,7	532,8	10,9	-4 %	-4,2 %
	Metall	722,0	541,3	180,7	9 %	10,1 %
	EE-avfall	318,4	264,7	53,7	-24 %	-25,2 %
	Hardplast	124,3	-	124,3	107 %	
	Hageavfall	935,0	935,0	-	0 %	0,0 %
Energigjenvinning	Batterier	101,2	101,2		3 %	3,0 %
	Restavfall	7 810,7	4 411,0	3 399,7	5 %	14,6 %
	Treverk	1 863,9	1 059,4	804,5	2 %	2,6 %
	Personbildekk	33,5	33,5			
	Farlig avfall	605,3	501,7	103,6	-16 %	-9,8 %
Deponi	Inerte masser	841,5	311,2	530,3	-2 %	3,7 %
	Gips	122,0	-	122,0	204 %	
	Forurensede masser	1 723,0	-	1 723,0	403 %	
	Ordinært avfall	28,6	-	28,6	195 %	
	Asbestholdig avfall	122,3	62,2	60,1	28 %	-12,9 %
	Septikslam*	1 079,6	367,3	712,3	-4 %	-25,6 %
Sum avfall (eks. septik)		19 830,8	12 094,9	7 735,9	11,7 %	6,1 %

*Septikslam er ikke inkludert i summeringen av avfallsmengder, da store deler av slammet er under behandling og dermed ikke representerer endelig sluttbehandlet mengde.

5.2 Husholdningsavfall per kommune

Tabell 3 viser en oversikt over husholdningsavfall fordelt på kommune. Siden avfallsmengdene kun foreligger samlet for kommunene, er mengdene fordelt på kommunene etter innbyggertall.

Septikslam er rapportert etter faktisk innsamlede mengder per kommune.

Tabell 3: Husholdningsavfall per kommune, fordelt etter innbyggertall.

Sluttbehandling	Fraksjoner	Avfallsmengder husholdning 2025 (tonn)						
		Rana	Hemnes	Nesna	Lurøy	Træna	Rødøy	Totalt
Ombruk	Tekstiler	113,2	19,6	7,7	8,5	2,0	5,1	156,1
	Bruksgjenstander	17,6						17,6
Materialgjenvinning	Plastemballasje	143,2	24,8	9,8	10,8	2,6	6,4	197,4
	Matavfall	1 364,5	236,0	93,2	102,5	24,4	61,0	1 881,6
	Papir og kartong	717,6	124,1	49,0	53,9	12,8	32,1	989,6
	Papp	71,5	12,4	4,9	5,4	1,3	3,2	98,6
	Glass- og metallemballasje	386,4	66,8	26,4	29,0	6,9	17,3	532,8
	Metall	392,5	67,9	26,8	29,5	7,0	17,6	541,3
	EE-avfall	192,0	33,2	13,1	14,4	3,4	8,6	264,7
	Hardplast	-	-	-	-	-	-	-
	Hageavfall	678,0	117,3	46,3	50,9	12,1	30,3	935,0
	Batterier	73,4	12,7	5,0	5,5	1,3	3,3	101,2
Energigjenvinning	Restavfall	3 198,7	553,3	218,4	240,3	57,1	143,1	4 411,0
	Treverk	768,3	132,9	52,4	57,7	13,7	34,4	1 059,4
	Personbildekk	24,3	4,2	1,7	1,8	0,4	1,1	33,5
	Farlig avfall	363,8	62,9	24,8	27,3	6,5	16,3	501,7
Deponi	Inerte masser	225,6	39,0	15,4	17,0	4,0	10,1	311,2
	Gips	-	-	-	-	-	-	-
	Forurensede masser	-	-	-	-	-	-	-
	Ordinært avfall	-	-	-	-	-	-	-
	Asbestholdig avfall	45,1	7,8	3,1	3,4	0,8	2,0	62,2
	Septikslam	137,3	54,2	8,5	90,5	-	76,8	367,3
SUM mengder		8 770,8	1 517,2	598,8	659,0	156,6	392,4	12 094,9

5.3 Utsorteringsgrad

I 2025 ble det utført en plukkanalyse basert på uttak og sortering av innsamlet husholdningsavfall fra én av eierkommunene til HAF. Resultatene er benyttet som et anslag for de øvrige eierkommunene, og utsorteringsgraden er derfor lagt til grunn som lik for alle eierkommunene.

Utsorteringsgraden for 2025 (tabell 4) viser at kravene til utsortering etter avfallsforskriften § 10a-4 er oppfylt for matavfall og papp- og papiravfall. For glass- og metallemballasje og plastavfall ligger utsorteringsgraden under de kommende kravene, og det er behov for ytterligere tiltak for å nå målkravene innen 2028.

Tabell 4. Utsorteringsgrad per avfallsfraksjon basert på plukkanalyse (2025)

Fraksjon	Utsorteringsgrad (%)*
Matavfall	83,7
Papp og papir	87,0
Glass- og metallemballasje	79,2
Plastemballasje	37,7

* Utsorteringsgrad er beregnet som andel separat innsamlet avfall av total avfallsfraksjon, der total mengde inkluderer estimert feilsortering i restavfall basert på plukkanalyse. Uttakene var fra 86 til 323 kg per fraksjon. Avfall levert direkte til gjenbruksstasjoner er ikke inkludert.

5.4 Sluttbehandling

Materialgjenninningsgraden for husholdningsavfall, beregnet som summen av ombruk og materialgjenvinning, var 47,3 % i 2025, ned fra 49,1 % i 2024 (tabell 5). Nedgangen utgjør 1,8 prosentpoeng.

Nedgangen skjer til tross for at materialgjenvunnet mengde økte med 1,8 %, da den samlede avfallsmengden vokste mer, særlig som følge av økt restavfall til energigjenvinning (+14,6 %). Andelen til energigjenvinning økte fra 47,7 % til 49,7 %. Samtidig gikk enkelte materialgjenninningsfraksjoner ned, blant annet EE-avfall (–25,2 %) og glass- og metallemballasje (–4,2 %). Deponiandelen ble redusert (3,3 % til 3,1 %) og har ikke bidratt til nedgangen i materialgjenninningsgraden.

Tabell 5: Fordeling av husholdningsavfall etter sluttbehandling (%).

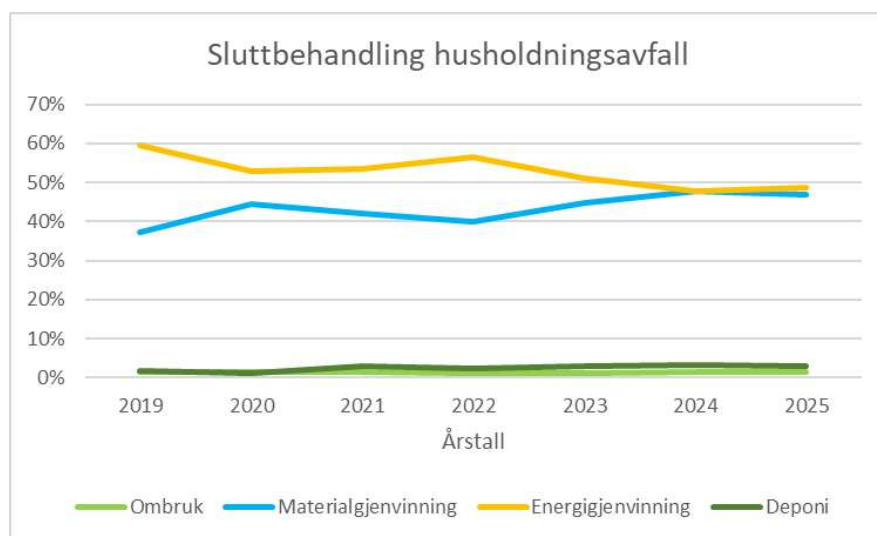
Sluttbehandling (%) for husholdning	2025	2024
Ombruk	1,4 %	1,3 %
Materialgjenvinning	45,8 %	47,7 %
Energigjenvinning	49,7 %	47,7 %
Deponi	3,1 %	3,3 %
Materialgjenninningsgrad	47,3 %	49,1 %

Materialgjenninningsgraden ligger fortsatt under EUs mål om 55 % materialgjenvinning av husholdningsavfall innen 2025. Det vil bli vurdert tiltak for å øke graden, herunder videre sortering av trevirke i flere fraksjoner basert på kvalitet, behandling og egnethet for videre bruk. Videre forventes redusert hentefrekvens for restavfall og innføring av differensiert gebyrstruktur fra august 2026 å bidra til økt utsortering og høyere materialgjenvinning.

Vedvarende økning i restavfall, særlig fra gjenbruksstasjonene, kan svekke måloppnåelsen for materialgjenvinning. Utviklingen bør derfor følges særskilt i det videre forbedringsarbeidet.

Utviklingen over tid framgår av figur 1, som viser sluttbehandling av husholdningsavfall i perioden 2019–2025. Andelen materialgjenvinning viser samlet sett en svakt økende utvikling fram til 2024,

etterfulgt av en mindre reduksjon i 2025. Andelen energigjenvinning viser en motsatt utvikling i samme periode og nærmer seg i 2025 nivået for materialgjenvinning. Ombruk og deponi utgjør gjennom hele perioden begrensede andeler, med mindre variasjoner mellom årene.

Figur 1: Utvikling i sluttbehandling av husholdningsavfall 2019–2025 (%)

6 Klimaregnskap

I 2025 viser klimaregnskapet samlede klimagassutslipp på 1 266 tonn CO₂-ekvivalenter for 20 501 tonn avfall, tilsvarende 61,8 kg CO₂-ekv. per tonn avfall (tabell 6). Utslippene er fordelt på hovedaktivitetene renovasjon, gjenbruksstasjoner, returpunkt, septikslam, sortering Røssvoll (inkludert faking av metan) og transport nedstrøm. Sammenlignet med 2024 (42,3 kg CO₂-ekv./tonn) er utslippet per tonn betydelig høyere.

Tabell 6. Klimagassutslipp uttrykt som CO₂-ekvivalenter, behandlet avfallsmengde (husholdning og næring) og spesifikke utslipp per tonn avfall for de ulike aktivitetene.

Aktivitet	2025			2024		
	CO ₂ -ekv. (kg)	Avfall (tonn)	kg CO ₂ -ekv./tonn avfall	CO ₂ -ekv. (kg)	Avfall (tonn)	kg CO ₂ -ekv./tonn avfall
Renovasjon	295 950,3	5 578,3	53,1	265 232,8	5 083,7	52,2
Gjenbruksstasjoner	127 577,8	5 747,9	22,2	108 809,8	5 571,3	19,5
Returpunkt	27 615,5	688,9	40,1	25 535,3	693,6	36,8
Næringsavfall	-	7 405,9	-	-	6 353,9	-
Septikslam	26 936,4	1 079,6	25,0	-	-	-
Sortering Røssvoll	445 990,5	16 369,2	27,2	26 134,1	14 766,6	1,8
Transport nedstrøm	342 158,6	16 942,3	20,2	323 913,8	16 401,0	19,7
Sum, snitt*	1 266 229,2	20 500,7	61,8	749 625,9	17 702,5	42,3

*CO₂-ekv. og avfall er summert. Spesifikke utslipp er beregnet som totale utslipp delt på samlet avfall (vektet gjennomsnitt).

Økningen skyldes i hovedsak mer fullstendige beregninger av utslipp fra fakling av metan ved sortering Røssvoll i 2025, samt at septikslam nå inngår i klimaregnskapet, mens dette ikke var fullt ut inkludert i 2024. Utslipp fra fakling er beregnet på bakgrunn av målt metanmengde og omfatter både CO₂ fra forbrenning og CO₂-ekvivalenter fra uforbrent metan. For øvrige aktiviteter er endringene moderate og i større grad knyttet til økt avfallsmengde. Samlet reflekterer økningen derfor primært forbedret datagrunnlag, utvidet systemavgrensning og metodiske justeringer, snarere enn en tilsvarende reell økning i underliggende utslipp fra ordinær drift.

7 Behandling av septikslam

Regelverket, herunder gjødselvereforskriften og gjødselbrukforskriften, legger til rette for at kompostert septikslam kan benyttes som ressurs i landbruket når krav til hygienisering, kvalitet og dokumentasjon er oppfylt. Dette anses som en bedre løsning enn deponering, da næringsstoffer og organisk materiale kan tilbakeføres til jorda.

Slik bruk forutsetter imidlertid god og dokumentert prosesskontroll, stabil kvalitet og sikker avsetning. I 2025 ble det gjennomført en helhetlig vurdering av driften ved anlegget for å sikre at behandlingen skjedde i tråd med gjeldende krav og at sluttproduktet hadde en bærekraftig løsning. Vurderingen avdekket behov for å styrke og systematisere prosesskontroll og dokumentasjon. Som følge av dette ble 330 tonn kompostert septikslam benyttet som toppdekke på deponiet i 2025.

Det ble også gjennomført tiltak for å forbedre håndteringen av overflatevann ved anlegget, slik at vann som kan være påvirket av driften, samles opp og ledes kontrollert til infiltrasjonsgrøfter utenfor anlegget.

Som et føre-var-tiltak og ledd i kvalitetsforbedring ble behandling av slam ved anlegget midlertidig avsluttet fra desember 2025. Anlegget opprettholdt mottak av septikslam, og slammet ble fra samme tidspunkt transportert til godkjent mottak for videre behandling. Denne ordningen videreføres i 2026.

Det ble samtidig igangsatt en utredning av en mulig regional behandlingsløsning, med mål om å sikre tilfredsstillende kvalitet, mer forutsigbar avsetning og en hensiktsmessig organisering av behandlingen.

8 Deponidrift og miljøovervåking

8.1 Stikkprøvekontroller

I 2025 hadde HAF 247 leveranser til deponi, hvorav tre leveranser ble kontrollert gjennom stikkprøver. Kontrollene ble gjennomført på følgende leveranser: forurensede masser fra næring, gips med TOC < 5 % og inerte masser fra næring. To av leveransene var i tilstrekkelig samsvar med basiskarakteriseringen, mens leveransen av inerte masser fra næring ikke var i samsvar. Avvik ble meldt til avfallsprodusent, og det ble mottatt tilbakemelding om korrigerende tiltak.

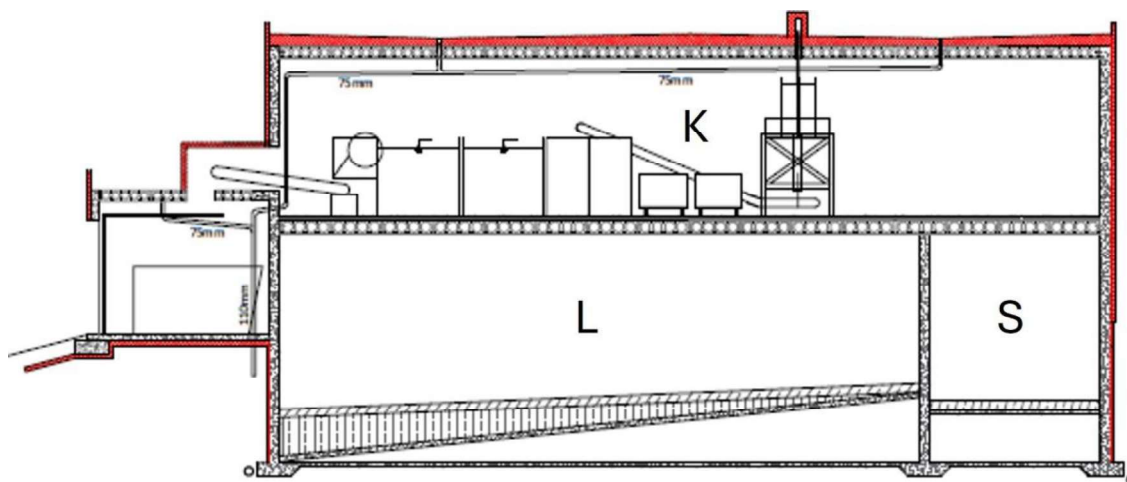
8.2 Oppsamling og rensing av sigevann

Renseanlegget på Røssvoll er levert av Mivanor og er et plassbygd anlegg med to rensetrinn bestående av biologisk forbehandling med ett luftingsbasseng og ett sedimenteringsbasseng, samt kjemisk rensing i et prosessrom over bassengene (figur 2).

Sigevann fra deponiområdet samles opp på bunnen av deponiet og dreneres gjennom et utslippsrør til biologisk forbehandling. Den biologiske forbehandlingen skjer i to trinn og har som formål å redusere organisk belastning i sigevannet, samt bidra til partikkelfjerning, delvis oksidasjon av nitrogenforbindelser og utjevning av belastning før kjemisk rensing. I luftingsbassenget tilføres oksygen for å legge til rette for aerob biologisk nedbrytning, før sigevannet ledes til sedimenteringsbassenget hvor partikler og biologisk slam bunnfelles. Avklart vann føres videre til kjemisk rensing, mens en del av slammet resirkuleres for å opprettholde biologisk aktivitet.

Kjemisk rensing kombinerer kjemisk felling og magnetisk partikkelseparasjon og er særlig effektiv for fjerning av tungmetaller, suspendert stoff og annen partikkelbundet forurensning. Ved tilsetning av fellingskjemikalier omdannes løste og finfordelte stoffer til større partikler gjennom koagulering og flokkulering, som deretter fjernes fra vannfasen ved hjelp av magnetiske separasjonsenheter. Mengden sigevann som går til kjemisk

Fra renseanlegget ledes vannet videre til et oppsamlingsbasseng (Sigevannsbua), hvor vannmåler B (ultralydsensor) registrerer mengden kjemisk rensset sigevann, biologisk rensset sigevann og eventuelt overløpsvann.

Figur 2. Renseanlegget ved Røssvoll avfallsdeponi, sett fra siden, med biologisk forbehandling (L = luftingsbasseng, S = sedimenteringsbasseng) i 1. etasje og kjemisk rensetrinn (K) i 2. etasje.

8.3 Driftsstatus og videre oppfølging

Renseanlegget har vært helt ute av drift siden 30.04.2025 og er fortsatt ikke satt i drift.

En tilstandskartlegging gjennomført av Mivanor våren 2025 avdekket flere mangler ved anlegget. I samme periode ble det publisert en ny veileder for håndtering av sigevann fra deponier (Miljødirektoratet, 20.03.2025). På bakgrunn av dette ble det besluttet å gjennomføre en helhetlig

vurdering av rensbehovet, basert på en omfattende kartlegging av sigevannets kjemiske sammensetning samt en stoffspesifikk miljørisikovurdering for resipienten Langvassåga. Resultatene fra kartleggingen framgår av kapittel 8.4.1.

Som følge av at miljøovervåkingen og arbeidet med å få på plass en tilfredsstillende renseløsning er tidkrevende, ble det høsten 2025 søkt Statsforvalteren i Nordland om midlertidig dispensasjon for utslipp av urensset sigevann, gjeldende ut 2026. Søknaden ble 19.11.2025 sendt på høring til Rana kommune og antatt berørte parter.

8.4 Miljøbelastning til vann

Kapittelet oppsummerer miljøovervåkingen av driften vår på Røssvoll i 2025 knyttet til utslipp til vann og luft. All prøvetaking er tatt i henhold til «Overvåkingsprogram for Røssvollhei avfallsanlegg» datert mars 2025 (vedlegg 4). Hvert 5. år skal det gjennomføres en mer omfattende overvåking av utslippene fra deponiet og effekten av disse i Langvassåga. Slik overvåking ble gjennomført i 2025.

8.4.1 Miljøovervåking av resipient, vann og sedimenter

Miljøovervåking av sigevannets kjemiske sammensetning samt en stoffspesifikk miljørisikovurdering for resipienten er utført av Norconsult. Fullstendig analyserapport foreligger i vedlegg 5.

Hovedfunnene fra overvåkingen er kort oppsummert i kulepunktene nedenfor:

- Resipienten Langvassåga har vannkvalitet Moderat kalkrik, klar (R207), uten dokumentert påvirkning fra avfallsanlegget og deponiet. Det er påvist BTEX-forbindelser på enkelte stasjoner i svært lave konsentrasjoner uten miljømessig betydning.
- Sigevann til Langvassåga har forhøyede konsentrasjoner av PFOS og nitrogen. Øvrige metaller og prioriterte organiske miljøgifter er under grenseverdier eller ikke påvist.
- Grunnvannet nedstrøms deponiet er påvirket av sigevann fra deponiet, med forhøyde konsentrasjoner av klorid, nitrogen, ammonium, TOC og jern.
- Overflatevann ved utslippspunktet viser i enkelte prøver påvist overskridelser av HAFs interne grenseverdier for nitrogen, fosfor, TOC, arsen, sink og suspendert stoff.
- Sigevannssediment er klassifisert i tilstandsklasse 4 som følge av innhold av dioksiner.

8.4.2 Vannbalanse

Vannbalansen for Røssvoll avfallsdeponi 2025 er beregnet av Site Service AS Norway på oppdrag fra HAF (vedlegg 2). Arbeidet er utført i tråd med krav i utslippstillatelsen og skal vurdere om deponiet fungerer som forutsatt, herunder drenering, eventuell lekkasje eller innlekking av fremmedvann, samt sammenheng med gassproduksjon og sigevannskvalitet.

Vannbalansen for 2025 viser et betydelig avvik mellom teoretisk beregnet og målt mengde sigevann. Beregningene tilsier en forventet sigevannsmengde på ca. 70 000–85 000 m³ (eksklusive fremmedvann), mens målt mengde for 2025 er ca. 813 700 m³. Også i 2024 var målt mengde høy (ca. 245 000 m³), men 2025 skiller seg ut med en uforholdsmessig stor økning.

Avviket kan ikke forklares av nedbør direkte på deponioverflaten, vanninnhold i nytt avfall eller biologiske prosesser i deponiet, da disse faktorene har begrenset betydning i totalbalansen.

Rapporten peker på fremmedvann som den mest sannsynlige hovedårsaken dersom måledataene er korrekte. Samtidig fremheves usikkerhet knyttet til vannmålerne og mulig feil avgrensning av nedbørsfelt i den geologiske konseptmodellen som en mulig forklaring på det betydelige avviket.

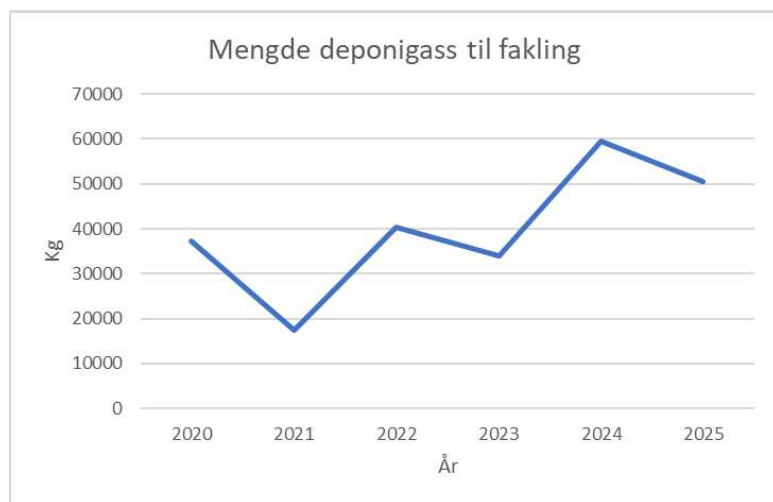
HAF vurderer at måleusikkerhet kan være en vesentlig medvirkende faktor til den registrerte økningen i 2025, blant annet basert på tidligere utfordringer med vannmålerne. Utskifting av vannmålere var planlagt i 2025, men ble utsatt som følge av beslutningen om å oppgradere renseanlegget og utarbeide forslag til ny renseløsning i 2026. Utskiftingen vil derfor gjennomføres som del av oppgraderingen. Forslag til ny renseløsning skal være ferdigstilt innen 1. mars 2026 og satt i drift innen 31. desember 2026. Samtidig vil mulig innlekking av fremmedvann bli nærmere undersøkt.

8.5 Miljøbelastning til luft

8.5.1 Faklet deponigass

I 2025 ble det faklet 50,1 tonn metan (CH_4), tilsvarende 193 610 Nm^3 deponigass. Dette er en reduksjon på om lag 9,6 % sammenlignet med 2024 (55,36 tonn CH_4). Utviklingen i perioden 2020–2025 fremgår av figur 3 og viser årlige variasjoner, med bunnivå i 2021 og toppnivå i 2024. En lineær trendlinje indikerer en svak økning over tid. Økningen kan skyldes både bedre gassoppsamling og økt gassproduksjon i deponiet.

Metan er en kraftig klimagass. Faklingen i 2025 tilsvarer en unngått klimapåvirkning på om lag 1 400 tonn CO_2 -ekvivalenter. Andel metan i deponigassen var 36,5 %, en økning på 1,9 prosentpoeng fra 2024. Driftstiden for gassoppsamlingsanlegget var 1 568 timer.

Figur 3. Mengde faklet deponigass fra 2020-2025.

8.5.2 Diffuse utslipp

Site Service AS har gjennomført målinger av diffuse utslipp i 2025. Resultatene fremgår av vedlagte rapport (vedlegg 2). Rapporten konkluderer med at den samlede metanlekkasjen fra deponiet vurderes som lav, og at det ikke er avdekket forhold som tilsier behov for umiddelbare tiltak.

Våren 2025 ble grøften i fyllingssonen rensert for blokkeringer, noe som kan ha bidratt til noe økte diffuse utslipp i randsonen sammenlignet med 2024. På bakgrunn av merknaden i Statsforvalteren i Nordland sin tilbakemelding på HAFs egenrapport for 2024 vil HAF gjennomføre målrettet og grundig overvåking av fyllingsfronten i 2026. Dersom målingene viser vedvarende forhøyede nivåer i de samme områdene, vil behov for avbøtende tiltak bli vurdert. Tiltaket kan omfatte utlegging av sandige masser med innblanding av organisk materiale for å fremme metanoksidasjon i fyllingsfronten.

9 Påvirkning på nærområdene

Kapittelet omhandler påvirkning på nærområdene fra drift ved HAFs anlegg, herunder forhold som støy, støv, lukt, flygeavfall og skadedyr.

9.1 Skadedyrskontroll

Rentokil gjennomfører skadedyrkontroll og overvåking ved anleggene på Røssvoll og i Vika. I 2025 ble det registrert en oppblomstring av rotteaktivitet (moderat nivå) ved Røssvoll. Det ble iverksatt forsterkede tiltak for bekjempelse, og bestanden er redusert. Situasjonen følges opp med tett overvåking. Det ble ikke registrert skadedyraktivitet av betydning i Vika i 2025.

9.2 Spørreundersøkelse og stikkprøvekontroll

HAF gjennomfører årlige spørreundersøkelser blant naboer til anleggene for å kartlegge opplevd påvirkning og eventuelle forbedringsbehov. Resultatene presenteres i tabell 7 nedenfor.

Tabell 7. Kartlegging av nabopåvirkning ved HAFs anlegg.

Lokasjon	Respondenter	Tilbakemelding nabo	Kommentar HAF
Røssvoll	1 av 6	Daglig flygeavfall og skadedyr samt månedlig lukt og støy.	Få respondenter medfører usikkerhet i vurderingen. Det forventes imidlertid at mengden skadedyr, flygeavfall, lukt og støy vil reduseres når innendørs sortering av avfall tas i bruk våren 2025.
Vika	4 av 8	To av naboene rapporterer «aldri» på alle faktorene. Én nabo rapporterer ukentlig skadedyr og månedlig flygeavfall, en annen daglig støy og månedlig skadedyr. Økningen gjelder særlig kråkebestand.	Driften i Vika er innendørs, og det er vanskelig å finne en konkret årsak fra vår drift til den økte kråkebestanden. Det er flere aktører i området, og eventuell påvirkning kan derfor ha sammensatte årsaker.

Langvassheia	0 av 1	-	-
--------------	--------	---	---

Det er ikke tatt stikkprøver av flygeavfall på Røssvoll i 2025, men det er gjort en storopprydding på anlegget. Det vil bli gjennomført tre stikkprøvekontroller for å overvåke mengden flygeavfall rundt anlegget i 2026. Stikkprøvekontrollene vil bli gjennomført vår, sommer og høst i henhold til «Overvåkingsprogram for Røssvollhei avfallsanlegg 2026» (Vedlegg 4).

10 Referanser

1. Fylkesmannen i Nordland: Tillatelse til mottak, sortering og behandling av avfall gitt til Helgeland Avfallsforedling IKS, Fylkesmannens referanse: 2005/318.
2. Veileder: Håndtere sigevann fra deponi, Miljødirektoratet 19.03.2025.
3. Forskrift om gjødselvarer mv. av organisk opphav (gjødselevareforskriften).
4. Forskrift om lagring og bruk av gjødsel mv. (gjødselbrukforskriften).

11 Vedlegg til rapporten

1. Avfallsmengder og klimaregnskap 2025
2. Måling av diffus gass 2025 (Site Service AS)
3. Vannbalanse deponi 2025 (Site Service AS)
4. Overvåkingsprogram for Røssvollhei avfallsanlegg 2026
5. Resultater av sigevannsovervåking og resipientundersøkelse 2025 (Norconsult)

1. Sammendrag (Executive Summary)

Denne sluttrapporten oppsummerer arbeidet med å utrede en langsiktig, bærekraftig og kostnadseffektiv løsning for behandling og avsetting av slam fra eierkommunene tilknyttet IRIS og HAF. Bakgrunnen er et økende press knyttet til kapasitet, kostnadsnivå, regulatoriske krav og manglende forutsigbarhet i dagens løsninger.

Basert på gjennomført arbeidsmøte, dialog mellom partene og presentert status for eierkommunene, anbefales det å etablere et felles eid selskap mellom IRIS, HAF og Grønn Vekst (heretter omtalt som felleseid selskap). Selskapet lokaliseres til Mo i Rana (Langvassheia) og tar utgangspunkt i videreutvikling og oppgradering av eksisterende komposteringsanlegg.

Hovedtrekk i anbefalingen:

- Etablering av felleseid selskap med lik eierandel (1/3 hver)
- Lokalisering av komposteringsanlegg i Mo i Rana
- Grønn Vekst har ansvar for daglig ledelse, drift, administrasjon, salg/market og FoU (forretningsførermodell)
- Styre med 6 medlemmer (2 fra hver part), styreleder alternerer mellom IRIS og HAF
- Estimert behandlingskostnad (gate fee) i størrelsesorden + NOK 2 000 per vått tonn slam

Løsningen gir eierne høy grad av trygghet for avsetting, betydelig lavere kostnader enn dagens alternativ (transport til Trøndelag og sørover), redusert klimabelastning og etablering av regionale verdikjeder for slamkompost og jordproduksjon.

Det presiseres at etablering av felleseid selskap er en forutsetning for å kunne delta i konkurranser, mens endelig investeringsbeslutning først tas når tilstrekkelig volum er sikret gjennom kontrakt(er) inngått etter offentlig anskaffelse.

2. Bakgrunn og behov

IRIS og HAF står i dag overfor betydelige utfordringer knyttet til behandling og avsetning av slam:

- Begrenset og sårbar behandlingskapasitet
- Høye og økende kostnader ved transport til eksterne anlegg
- Skjerpede regulatoriske krav til dokumentasjon, hygienisering og kvalitet
- Manglende lokal verdikjede og begrenset kontroll over sluttavsetning
- Betydelig økte mengder slam fra kommunene forventes, som følger av nye krav i det reviderte avløpsdirektivet

Alternativet med transport til anlegg i Trøndelag og sørover representerer både en betydelig økonomisk belastning (anslagsvis 4 000–5 000 kr/tonn) og en klimamessig ulempe. Samtidig gir denne løsningen lav grad av lokal verdiskaping og liten strategisk kontroll for eierkommunene.

Det er derfor behov for en robust, langsiktig og profesjonell løsning som kombinerer offentlig eierskap og styring med industriell kompetanse, dokumenterte prosesser og sikker markedsadgang for sluttprodukter.

3. Målsetting og suksesskriterier

3.1 Overordnet mål

Hovedmålsettingen er å sikre en langsiktig, bærekraftig og kostnadseffektiv løsning for behandling og avsetning av slam i regionen.

3.2 Delmål

- Full etterlevelse av gjødselveforskriften gjennom dokumenterte og kontrollerte prosesser
- Reduserte samlede behandlings- og avsetningskostnader
- Etablering av regionale verdikjeder for kompost og jordproduksjon i Nordland
- Redusert transportbehov og klimafotavtrykk
- Oppbygging av lokal kompetanse og marked for bruk av slamkompost i landbruk

3.3 Suksesskriterier

- Etablert og forpliktende partnerskap mellom IRIS, HAF og Grønn Vekst
- Langsiktige avtaler på levering og behandling av slam
- Stabil og dokumentert produktkvalitet
- Forutsigbar og robust avsetning av sluttprodukter
- Kostnad per tonn godt under dagens alternativkostnader
- Robust drift uten regulatoriske avvik
- Mulighet for trinnvis skalering over tid

4. Vurdering av samarbeidsmodeller

Flere samarbeidsmodeller har vært vurdert:

- Videreføring av dagens løsning Gir høy kostnad, høy risiko og liten mulighet for forbedring. Vurderes som lite bærekraftig.
- Ren tjenestekontrakt Gir tilgang til kompetanse, men begrenset eierskap, styring og langsiktig forankring.
- Felleseid selskap (**anbefalt modell**) Kombinerer offentlig eierskap og kontroll med industriell kompetanse, gir felles risiko- og verdideling og legger til rette for langsiktig utvikling.

Basert på samlet vurdering anbefales etablering av felleseid selskap som hovedmodell.

5. Anbefalt selskapsmodell

5.1 Eierstruktur

- IRIS: 33,3 %
- HAF: 33,3 %
- Grønn Vekst: 33,3 %

5.2 Styring og ledelse

- Styre med 6 medlemmer (2 fra hver eier)
- Styreleder alternerer mellom IRIS og HAF
- Grønn Vekst har ansvar for daglig ledelse og operativ drift gjennom forretningsførermodell

5.3 Ansvarsdeling

Felleseid selskap har ansvar for:

- Behandling av slam
- Kvalitetssikring og dokumentasjon
- Avsetting av sluttprodukter

Avsetting skjer gjennom:

- Landbruk (ca. 60 %)
- Jordproduksjon etablert i selskapets regi (ca. 40 %)

Dette gir maksimal trygghet for slameierne med hensyn til avsetning og kostnadsnivå.

5.4 Forretningsførermodell (Management for hire) – begrunnelse og fordeler

Det anbefalte selskapssamarbeidet bygger på en forretningsførermodell der Grønn Vekst har det samlede ansvaret for daglig ledelse, drift, administrasjon, salg, markedsutvikling og forskning og utvikling. Denne modellen er mindre kjent i offentlig sektor, men har betydelige fordeler sammenlignet med tradisjonell bemanning i et nystartet selskap.

Kompetanse og kapasitet

Gjennom forretningsførermodellen får selskapet tilgang til hele Grønn Veksts organisasjon, bestående av om lag 23 ansatte med spesialisert kompetanse innen:

- Industriell kompostering og prosessstyring
- Kvalitet, dokumentasjon og regelverk (gjødselveforskriften)
- Agronomi og landbruksfaglig rådgivning
- Avsetning av slamkompost til landbruk og jordproduksjon
- Utvikling av kompostbaserte jordtyper og sluttprodukter
- Forskning og utvikling knyttet til bruk av kompost i jordproduksjon

Dette representerer et kompetansenivå som det i praksis ikke er mulig – eller økonomisk forsvarlig – å bygge opp gjennom egne ansettelse i et selskap av denne størrelsen.

Robusthet og risikoreduksjon

Forretningsførermodellen gir vesentlig høyere robusthet enn en løsning basert på egne ansatte:

- Selskapet er ikke sårbart for enkeltpersoner
- Uforutsette hendelser som oppsigelser, kort- eller langtidssykdom håndteres gjennom Grønn Veksts samlede apparat
- Kontinuitet i drift, kvalitet og myndighetsoppfølging sikres til enhver tid

Dette reduserer både operasjonell og økonomisk risiko betydelig for eierne.

Kostnadseffektiv bemanning

I budsjettet er det lagt til grunn:

- Et fast minimumsvederlag til Grønn Vekst på MNOK 1,0 per år
- Et variabelt vederlag tilsvarende 10 % av selskapets omsetning

Ved en omsetning på MNOK 30 innebærer dette en samlet kostnad på MNOK 4,0 til full bemanning og ledelse av selskapet. Dette tilsvarer et samlet personalkostnadsnivå som vurderes som nøkternt og konkurransedyktig, særlig sett opp mot:

- Antall tilgjengelige fagpersoner
- Bredde i kompetanse
- Redusert risiko og høyere leveringssikkerhet

Til sammenlikning vil etablering av egen organisasjon med tilsvarende bredde i kompetanse kreve flere fulltidsstillinger og medføre høyere samlet kostnad og betydelig større operasjonell risiko.

Lokal tilstedeværelse

Det er planlagt at Grønn Vekst ansetter en egen medarbeider lokalisert til Mo i Rana. Denne ressursen inngår i forretningsførermodellen og dekkes fullt ut gjennom vederlaget. Dette sikrer lokal tilstedeværelse, daglig oppfølging av anlegget og god samhandling med IRIS, HAF og lokale aktører.

Erfaring fra tilsvarende modeller

Grønn Vekst har lang erfaring med forretningsførermodeller tilsvarende den som foreslås her, blant annet gjennom samarbeid med IVAR i Rogaland. Disse erfaringene viser at modellen gir:

- Effektiv oppstart
- Stabil drift over tid
- God balanse mellom offentlig eierskap og privat gjennomføringskraft

Samlet sett vurderes forretningsførermodellen som et sentralt suksesskriterium for å lykkes med etablering og drift av det felleseide selskapet.

6. Operativ og teknisk løsning

Komposteringsanlegget lokaliseres til Mo i Rana (Langvassheia) og bygger videre på eksisterende anlegg. Anlegget oppgraderes for å møte fremtidige krav til kapasitet, kvalitet og dokumentasjon.

Forutsetninger:

- Slam som mottas er fritt for fremmedlegemer (Det legges ikke opp til mottak av rist- og silgods på Langvassheia)
- Septik som krever ytterligere sikting prises høyere
- Ny godkjenning (revidert) knyttet til komposteringstillatelse og mellomlagring av kompost på Langvassheia.

Driften skjer i tråd med Grønn Veksts metodikk for industriell kompostering, med dokumentert hygienisering, stabilisering og sporbarhet. I komposteringsprosessen vil struktur fra hage-park og/eller bark benyttes.

7. Mengder slam og septik

Det legges til grunn at felleseid selskap i oppstarten behandler minimum 3 000 tonn vått slam/septik per år for å være operativt. På mellomlang sikt legges det til rette for:

- 5 000+ tonn slam per år
- Tilsvarende ca. 10 000 tonn ferdig slamkompost

Løsningen er dimensjonert for trinnvis oppskalering, både fra eierkommunene og eventuelt andre regionale kilder.

Det legges opp til en maksimal mottaks kapasitet på anlegget på 10 000 tonn slam/septik (som vil tilsvare 20 000 tonn med kompost ut fra anlegget pr. år)

8. Budsjett

8.1 Overordnet økonomisk bilde

Det overordnede budsjettet for det felleseide selskapet viser et robust og bærekraftig driftsgrunnlag ved forutsatte volumer.

Ved et normalisert driftsnivå indikerer modellen:

- **Samlede driftsinntekter:** ca. MNOK 27,4
 - Slambehandling og avsetting: ca. MNOK 16,6
 - Jordprodukter: ca. MNOK 10,8
- **Samlede varekostnader:** ca. MNOK 20,1
- **Dekningsbidrag:** ca. MNOK 7,3
- **EBITDA:** ca. MNOK 2,4 ($\approx 8\text{--}9\%$)
- **EBIT:** ca. MNOK 1,3 ($\approx 4\text{--}5\%$)

Resultatnivået vurderes som tilfredsstillende for en industriell virksomhet i oppstarts- og skaleringsfase, og gir rom for robust drift og videre utvikling.

8.2 Finansielle hoved drivere

Analysen viser at lønnsomheten i hovedsak påvirkes av:

Inntektssiden

- Gate fee for mottak og behandling av slam
- Volum av slam til behandling
- Salgsvolum og pris på jordprodukter

Kostnadssiden

- Transport inn og ut av Mo i Rana
- Behandlingskostnader i komposteringsprosessen
- Fee til landbruk og jordproduksjon
- Management fee til Grønn Vekst
- Arealleie og øvrige driftskostnader

Behandling av slam/septik + Transport og logistikk fremstår som de største enkeltkostnadsdriverne, noe som understreker betydningen av optimal regional logistikk.

8.3 Personell- og driftsmodell

Gjennom forretningsførermodellen leveres full bemanning, ledelse og fagstøtte fra Grønn Vekst.

I budsjettet er det lagt til grunn:

- Fast vederlag: MNOK 1,0
- Variabelt vederlag: 10 % av omsetning
- **Samlet management fee:** ca. MNOK 3,7–4,0 ved normal drift

Dette gir selskapet tilgang til et bredt fagmiljø til en samlet personalkostnad som vurderes som konkurransedyktig sammenlignet med en modell basert på egne ansettelser.

8.4 Robusthet og Skalerbarhet

Budsjettet viser at modellen:

- tåler normale variasjoner i volum
- har positiv EBITDA ved forutsatt aktivitetsnivå
- har tydelig skaleringspotensial ved økte slamvolumer
- gir økende lønnsomhet ved bedre kapasitetsutnyttelse

Særlig vil økte volum fra eierkommuner eller eksterne kilder gi positiv operasjonell gearing.

8.5 Samlet vurdering

På overordnet nivå viser budsjettet at det felleseide selskapet kan drives med:

- konkurransedyktig kostnadsnivå
- tilfredsstillende driftsmargin
- robust kostnadsstruktur
- god skalerbarhet over tid

Forutsetningen er at selskapet oppnår kontrakter som sikrer minimumsvolum i tråd med forutsetningene beskrevet i kapittel 10.

8.6 Sensitivitetsanalyse – volum slam

Lønnsomheten i det felleseide selskapet påvirkes i størst grad av årlig volum av slam til behandling. Tabellen under illustrerer effekt på EBITDA ved ulike volumnivåer, gitt uendrede øvrige forutsetninger.

Forutsetning: Normalcase $\approx$ 5 000 tonn slam

Break-even volum (estimert): $\sim$ 3 000–3 500 tonn

Sensitivitet – illustrativ				
Scenario	Slam volum (tonn/år)	Inntekter	EBITDA	Kommentar
Worst case	3 000	Lavere	Svak / nær break-even	Minimumsnivå for drift
Lav case	4 000	Moderat	Positiv, men presset	Tidlig fase
Sannsynlig	5 000	Normal	$\sim$ MNOK 2–3	Bærekraftig drift
Oppside	6 000	Økende	Tydelig forbedring	God kapasitetsutnyttelse
Høy case	7 000+	Høy	Sterk margin	Operasjonell gearing

(Tallintervallene er avrundet for styringsformål.)

Viktige observasjoner

Analysen viser at:

1. Break-even ligger nær minimumsvolumet

Selskapet er dimensjonert slik at:

- ca. **3 000 tonn** er nedre operativ terskel
- dette samsvarer med forutsetningen i investeringslogikken

Dette styrker robustheten i modellen.

2. Tydelig operasjonell gearing

Når faste kostnader er dekket:

- øker lønnsomheten relativt raskt med volum
- særlig ved 5 000 tonn +

Dette er typisk for industriell behandlingsvirksomhet og vurderes som positivt.

3. Nedsiderisiko er håndterbar

Ved lavere volum i oppstart:

- forventes redusert margin
- men modellen forblir operativ

- risiko dempes gjennom:
 - management-modellen
 - trinnvis investering
 - kontraktskrav før capex (altså investeringer)

Samlet vurdering

Sensitivitetsanalysen viser at forretningsmodellen er:

- robust ved forventet volum
- håndterbar ved midlertidig lavere volum
- skalerbar ved økte mengder

Den kritiske suksessfaktoren er å sikre kontrakter som gir minimumsvolum på ca. 3 000 tonn per år før endelig investeringsbeslutning.

9 Investeringsanalyse (eget hovedkapittel)

Investeringsbehovet er knyttet til komposteringsanlegget i Mo i Rana og omfatter blant annet:

- Overbygg for komposteringsprosess (ca. 3 000–4 000 m²)
- Generell opparbeiding av areal
- Maskiner og teknisk infrastruktur

Investeringene foreslås gjennomført trinnvis. Endelig investeringsbeslutning tas først etter at kritiske anbud og volumavklaringer er gjennomført, foreløpige estimat på total investering ligger på MNOK 17.

10 Konkurransen, anskaffelser og markedsforutsetninger

10.1 Offentlige anskaffelser og konkurranse

Det er et grunnleggende premiss for denne modellen at slameierne er kommuner, og at behandling og avsetting av slam derfor må anskaffes gjennom konkurranse i tråd med regelverket for offentlige anskaffelser. Det felleseide selskapet vil ikke ha garanterte volumer, men må konkurrere på like vilkår med andre private aktører i regionen, både når det gjelder behandling, avsetting og eventuelt transport av slam.

Det innebærer at selskapet, etter etablering, opererer som en kommersiell aktør i markedet og må vinne kontrakter basert på pris, kvalitet, dokumentasjon, kapasitet og leveringssikkerhet. Dette er et bevisst og nødvendig grep for å sikre lovlighet, transparens og legitimitet i modellen.

10.2 «Høna og egget»-problematikken

Styrene i IRIS og HAF – og deres eiere – må være kjent med at det foreligger en gjensidig avhengighet mellom selskapsetablering, kontraktstildeling og investering:

- Uten etablering av selskapet kan det ikke leveres tilbud i konkurranser.
- Uten vunne kontrakter med tilstrekkelig volum og varighet kan det ikke tas endelig investeringsbeslutning.

Dette innebærer at etablering av selskapet må ses som et nødvendig første steg for å kunne delta i konkurranser, mens investering i nytt og oppgradert komposteringsanlegg først kan besluttet når markedsgrunnlaget er dokumentert.

10.3 Forutsetninger for endelig investeringsbeslutning

Endelig investeringsbeslutning for komposteringsanlegget i Mo i Rana kan først tas når følgende forutsetninger er oppfylt:

- Minst én større kommune er sikret gjennom en konkurranse om behandling og avsetting av slam
- Kontrakten har en løpetid på minimum 5 år, med opsjon(er) på forlengelse
- Samlet kontraktsvolum gir et minimumsgrunnlag på ca. 3 000 tonn slam per år

Disse forutsetningene er avgjørende for å redusere økonomisk risiko og sikre at investeringen er forsvarlig både for det felleseide selskapet og eierne.

10.4 Risikoreduksjon gjennom trinnvis tilnærming

Modellen legger opp til en trinnvis tilnærming:

1. Etablering av felleseid selskap
2. Deltakelse i konkurranser og inngåelse av langsiktige kontrakter
3. Endelig investeringsbeslutning
4. Bygging og oppskalering av komposteringsanlegget

Denne tilnærmingen gir eierne nødvendig fleksibilitet, reduserer risiko og sikrer at kapital først bindes når markedet er verifisert.

11 Risiko og forutsetninger

Viktige risikofaktorer:

- Volum og forpliktelser fra eierkommunene / anbud
- Avsetning i oppstartsfasen
- Regulatoriske endringer
- Etablering av biogassanlegg i regionen, hvor bla. presset på avsetning av biorest i regionen vil kunne påvirke avsetning av kompost (konkurranse om ledig avsetnings kapasitet)

Disse håndteres gjennom:

- Langsiktige avtaler
- Dokumenterte prosesser
- Etablerte backup-løsninger i Grønn Veksts nettverk

Den valgte modellen med forretningsfører, trinnvis investering og kontraktsbasert volum reduserer samlet risiko vesentlig sammenliknet med alternative modeller.

12 Tidslinje og videre prosess

1. Mars–august: IRIS, HAF og eierkommunene tar stilling til selskapssamarbeid. Utlysning av slambehandling og avsetting på anbud.
2. September–oktober: Selskapsetablering.
3. Oktober: Selskapet operativt. Iverksettelse av etablering av nytt og forbedret komposteringsanlegg i Mo i Rana.
4. Q1 2027: Nytt komposteringsanlegg forventes ferdigstilt.

13Anbefaling

Det anbefales å gå videre med etablering av felleseid selskap mellom IRIS, HAF og Grønn Vekst i tråd med denne sluttrapporten. Løsningen gir eierne betydelig bedre kostnadskontroll, regulatorisk trygghet og en fremtidsrettet regional løsning for behandling og avsetting av slam.

Appendix A. Om Grønn Vekst

Fakta om Grønn Vekst

Etablert: 2000

Eierskap: 100 % eid av Cambi Group ASA

Årlig omsetning: > MNOK 170

Operativ kapasitet

- +120 000 tonn biorest/slam håndtert per år
- +250 000 tonn jordprodukter solgt årlig
- 25 jordproduksjonsanlegg i Norge
- 4 komposteringsanlegg for hageavfall i drift

Kjernekompetanse

- Industriell kompostering (slam og hageavfall)
- Avsetning biorest/kompost til landbruk og jordproduksjon
- Agronomi og produktutvikling
- Logistikk for organiske restressurser
- Dokumentasjon og regelverk (gjødselvarereforskriften mm.)
- FoU på kompostbaserte jordtyper

Marked og avsetning

- Etablerte avsetningskanaler til landbruk
- Landsdekkende salg av jordprodukter
- Tett samarbeid med landbruksrådgivere og næring
- Dokumentert evne til å bygge nye markeder

Logistikk og industriell gjennomføring

- Egen utviklet jernbaneløsning for biorest (Bergen–Østlandet)
- Spisskompetanse på nasjonale verdikjeder
- Erfaring med storskala logistikkoppsett

Referanseprosjekter

- Samarbeidsmodell med IVAR i Rogaland
- Håndtering av biorest/slam/hageavfall: VEAS, Bergen Vann, Trondheim kommune, RFD, Follo Ren, Sirkulær Bestiller (Vestfold/Telemark) mm.
- Eksport av pelletert gjødsel (bl.a. Vietnam)

A.1 Selskapet og virksomheten

Grønn Vekst er et spesialisert fagmiljø innen håndtering, foredling og avsetning av organiske restressurser, herunder biorest, slamkompost og hageavfallskompost. Selskapet ble etablert i år 2000 og har gjennom mer enn to tiår bygget opp industrielle løsninger og markedsposisjon innen sirkulær ressursutnyttelse.

Kjernevirksomheten omfatter:

- Mottak og håndtering av biorest og organiske restfraksjoner
- Industriell kompostering (slam og hageavfall)
- Produktutvikling og produksjon av kompostbaserte jordprodukter
- Logistikk og markedsavsetning av biorest og kompost til landbruk og jordproduksjon
- Forskning og utvikling knyttet til bruk av organiske ressurser i jord

A.2 Volum og operativ kapasitet

Grønn Vekst håndterer i dag mer enn **120 000 tonn biorest/slam per år** gjennom egne og tilknyttede verdikjeder.

Innen jordproduksjon:

- Over **250 000 tonn jordprodukter** selges årlig i det norske markedet
- Produksjon skjer gjennom et nettverk på **25 jordproduksjonsanlegg** i Norge

Selskapet opererer i dag **fire anlegg for kompostering av hageavfall**, og har i tillegg betydelig erfaring med kompostering av avløpsslam, herunder fra egne anlegg og samarbeidsprosjekter.

A.3 Avsetningskanaler og markedsposisjon

Grønn Vekst har over tid bygget opp robuste og dokumenterte avsetningskanaler for kompost og biorest. Disse kanalene er utviklet gjennom langsiktig markedsarbeid og tett samarbeid med sluttbrukere.

Hovedkanaler:

- Landbruk (gjødsel- og jordforbedringsformål)
- Industriell jordproduksjon (egne jordtyper og vekstmedier)

Selskapet har et tett og operativt samarbeid med:

- landbruksorganisasjoner
- rådgivningsmiljøer i landbruket

- profesjonelle jord- og anleggskunder

Dette gir høy grad av forutsigbarhet for avsetning av sluttprodukter.

A.4 Logistikk kompetanse

Grønn Vekst har spisskompetanse på etablering og drift av kostnadseffektive logistikk-løsninger for organiske restressurser, inkludert nasjonale transportopplegg.

Eksempelvis har selskapet etablert egen jernbaneløsning for transport av bioest fra **Bergen til Østlandet**, som demonstrerer evne til å utvikle industrielle og skalerbare logistikksystemer.

Denne kompetansen er direkte relevant for optimalisering av transport og regional verdikjede i Nordland.

A.5 Forskning og utvikling (FoU)

Grønn Vekst har en egen FoU-funksjon som kontinuerlig arbeider med:

- utvikling og forbedring av jordprodukter
- optimal bruk av bioest og kompost i jordblandinger
- agronomisk dokumentasjon og produktkvalitet
- nye foredlings- og anvendelsesområder

Bioest og kompost er sentrale innsatsfaktorer i dette arbeidet, og FoU-aktiviteten bidrar direkte til økt verdiskaping og sikker avsetning.

A.6 Organisasjon og kompetanse

Grønn Vekst har i dag **23 ansatte** med tverrfaglig spisskompetanse innen:

- agronomi
- biologi og komposteringsprosesser
- logistikk og verdikjedeutvikling
- driftsledelse og industriell produksjon
- administrasjon, ledelse og økonomi

Organisasjonen er spesifikt bygget for kjernevirksomheten: håndtering av bioest og kompost fra mottak til sluttmarked.

A.7 Erfaring med partnerskapsmodeller

Grønn Vekst har lang erfaring med samarbeidsmodeller mellom offentlig og privat sektor. Selskapet har blant annet et etablert samarbeid gjennom felles datterselskap med **IVAR i Rogaland**, som fungerer etter tilsvarende prinsipper som modellen foreslått for IRIS og HAF.

Erfaringene herfra viser:

- effektiv oppstart
- stabil drift
- tydelig ansvarsdeling
- god måloppnåelse for eierne

Dette gir relevant referansegrunnlag for det foreslåtte selskapssamarbeidet.

A.8 Internasjonalt arbeid

Grønn Vekst arbeider også med utviklingsprosjekter utenfor Norge knyttet til foredling og avsetning av biorest og kompost basert på avløpsslam.

Selskapet har blant annet erfaring med:

- produksjon av pelletert gjødsel basert på biorest
- eksport av slike produkter til internasjonale markeder, herunder Vietnam

Dette arbeidet understøtter selskapets kompetanse innen foredling, produktutvikling og markedsadgang.

NOTAT

Til Helgeland Avfallsforedling IKS ved daglig leder Merethe Aasen
Fra Advokatfirmaet Haavind
Dato 8. mars 2026
Ansvarlig advokat Bjørn Immonen

ETABLERING AV JOINT VENTURE FOR HÅNDTERING AV AVLØPSSLAM – VURDERING AV SPØRSMÅL FRA HAF

1. INNLEDNING

Helgeland Avfallsforedling IKS (**HAF**) vurderer å etablere et Joint Venture (**JV-selskapet**) sammen med Iris Salten IKS (**IRIS**) og det private selskapet Grønn Vekst AS. JV-selskapet er tenkt å bygge og drive et anlegg for mottak og håndtering av kommunalt avløpsslam.

Ved e-post 19. februar 2026 fra daglig leder Merethe Aasen har HAF bedt Haavind om å besvare fire spørsmål knyttet til den mulige etableringen av JV-selskapet.

Vi har basert våre vurderinger på opplysningene i e-posten samt de suppleringer som Aasen ga i et kort teams-møte den 23. februar 2026.

Våre hovedkonklusjoner oppsummeres som følger:

- (i) Spørsmålet om HAF og IRIS bør eie JV-selskapet direkte eller gjennom heleide datterselskaper, avhenger av behovet for eierstyring og avgrensning. Ved ønske om mest mulig enkel og transparent struktur vil direkte eierskap være tilstrekkelig, og dette synes å ha de beste grunner for seg. Ved behov for et tydelig skille mellom virksomhetene til henholdsvis IKS-ene og JV-selskapet vil indirekte eierskap være fornuftig.
- (ii) Hvis bare det ene IKS-et går inn på eiersiden sammen med Grønn Vekst AS (50-50-eierskap), vil den økonomiske risikoen for IKS-et i utgangspunktet være den samme. Risikobildet knyttet til styring og kontroll vil imidlertid endres imidlertid, med økt risiko for "deadlock".
- (iii) Uavhengig av modell vil det være viktig å regulere IKS'enes interesser gjennom vedtekter og aksjonæravtale.
- (iv) Selvkostregimet legger føringer på hvilke midler som HAF kan benytte eks. som aksjekapital og i den løpende finansieringen av JV-selskapet.
- (v) For ikke å støte an mot statsstøttereglene er det viktig at JV-selskapet opprettes på markedsmessige vilkår. Det er også viktig at JV-selskapet driftes på lik linje som det en privat eier ville gjort. I dette ligger blant annet at IKS-ene må sørge for at det ikke skjer enn krysssubsidierting av virksomheten i JV-selskapet med offentlige midler. Dersom JV-selskapet tildeles kontrakt etter en konkurranse i tråd med anskaffelsesregelverket, vil det klare utgangspunktet være at vederlaget det offentlige betaler, vil være markedsmessig og dermed ikke innebære ulovlig statsstøtte.

- (vi) HAF og Salten Iris IKS vil ikke kunne tildele kontrakter direkte til JV-selskapet i medhold av reglene i om egenregi og utvidet kontroll i anskaffelsesforskriften §§ 3-1 og 3-2 dersom også Grønn Vekst AS skal inn på eiersiden. Når det er private eierandeler i JV-selskapet, kommer ikke reglene om utvidet egenregi og felles kontroll til anvendelse.
- (vii) Etter reglene om utvidet egenregi og felles kontroll er det et vilkår at det kontrollerte foretaket (JV-selskapet) utfører mer enn 80 prosent av sin aktivitet overfor sine kontrollerende oppdragsgivere (HAF og IRIS). EU-domstolens avgjørelse i sak C-692/23 *AVR-Afvalverwerking* innebærer at man ved vurderingen av om aktivitetsvilkåret er oppfylt, må se hen til ikke bare det kontrollerte foretakets egen aktivitet, men også aktiviteten til eventuelle datterselskaper til det kontrollerte foretaket.

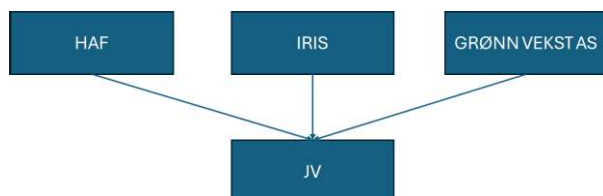
2. NÆRMERE OM VÅRE VURDERINGER

2.1 Spørsmål 1: Bør IKS'ene ha direkte eierskap i JV-selskapet, eller indirekte eierskap gjennom heleide datterselskap? Hvilken eierform anbefales for å sikre eierkommunenes interesser?

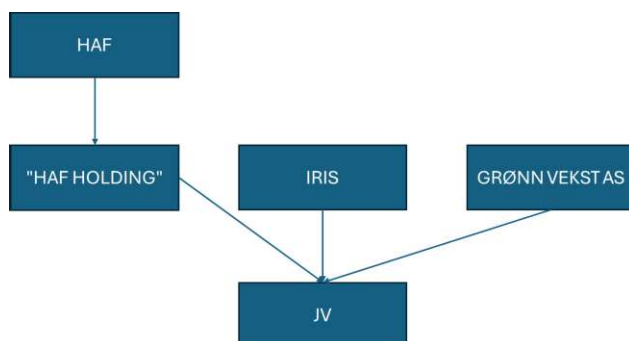
Innledningsvis vil vi peke på at IKS-lovgivningen ikke legger noen begrensninger for et IKS til å eie aksjer i et selskap. Eventuelle begrensninger for et slikt eierskap vil i så fall ligge i IKS'ets selskapsavtale, og en tolkning av disse.¹

Eierskapet kan organiseres på en rekke måter, og vi forstår spørsmålet slik at HAF og Iris vurderer å eie JV-selskapet enten direkte hver for seg eller gjennom ett heleid datterselskap. Disse variantene vil se slik ut:

Variant 1: Direkte eierskap

Variant 2: HAF organiserer sitt eierskap gjennom et heleid datterselskap

¹ For HAFs del ligger dette i selskapsavtalens § 6 om selskapets formål. Her heter det at "*HAF skal være et selskap med høy kompetanse innen behandling av avfall og skal til enhver tid være pådriver og utvikler av gode løsninger innen avfallsbehandling.*" Videre heter det at "*[f]ormålet til selskapet er [...] Å drive miljøvennlig avfallsbehandling i eierkommunen. [...] Å stå for innsamling og transport av de avfallstyper som egner seg for interkommunalt samarbeid i h.h.t. avfallsplan*" Vi har ikke vurdert rammene for dette nærmere.

For ordens skyld understreker vi at også IRIS og/eller Grønn Vekst AS også kan etablere tilsvarende strukturer.

Fordelen med *direkte eierskap* (variant 1) er at dette typisk gir en enklere og mer transparent struktur. En slik organisering gir direkte eierstyring og færre selskapsrettslige formaliteter, siden man unngår et ekstra selskapsnivå med eget styre, separat generalforsamling, regnskap og rapportering, mv. For mange samarbeidsprosjekter vil dette være en hensiktsmessig løsning, særlig dersom JV-selskapets virksomhet er relativt avgrenset og det ikke forventes hyppige kommersielle beslutninger som krever raske avklaringer fra aksjonærene. Ved direkte eierskap vil styret i IKS-et (eventuelt en representant for IKS-et) normalt representere IKS-et som aksjonær på generalforsamling i JV-selskapet. Ulempen med direkte eierskap er at dette gir en svakere avgrensning mot øvrig virksomhet i IKS-ene.

Indirekte eierskap (variant 2) via heleide datterselskaper gir på sin side et tydeligere skille mellom JV-investeringen og IKS-enes øvrige virksomhet. En slik struktur kan gi bedre oversikt over eierskapet i JV-selskapet, og den kan også gjøre eierstyringen mer operativ ved at datterselskapet får et tydelig mandat tilpasset JV-investeringen. Indirekte eierskap kan videre forenkle prosessen dersom eierandelen senere skal overdras til andre, uten at vi opplever at det er et tema nå. Samtidig gjør vi oppmerksom på at et IKS uansett normalt vil kunne selge aksjer i et aksjeselskap direkte uten beskatning som subjekt under fritaksmetoden. Ulempen med indirekte eierskap er for alle praktiske formål mer formalia og økte kostnader som følger av et ekstra selskapsnivå.

Valg av modell bør etter vår oppfatning styres av behovet for eierstyring, avgrensning og økonomi. Dersom samarbeidsprosjektet antas å innebære løpende kommersielle avklaringer, investeringsbeslutninger eller andre forhold som tilsier et klart skille mellom IKS-ene og JV-selskapet, vil indirekte eierskap (variant 2) via datterselskap være hensiktsmessig. Dersom virksomheten i JV-selskapet er mer avgrenset og det primære ønsket er en enkel og transparent struktur, kan direkte eierskap være tilstrekkelig. IKS-enes risiko og forpliktelser vil i utgangspunktet være det samme i begge modellene.

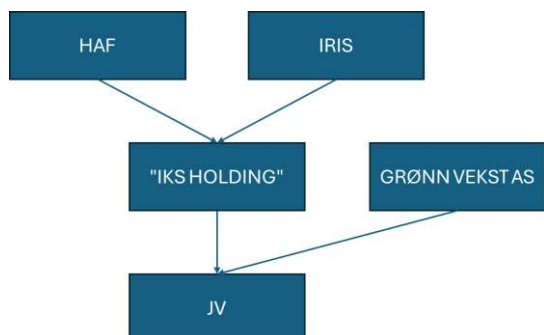
Uavhengig av modell vil HAF og IRIS samlet ha 2/3-flertall når begge deltar på generalforsamling i JV-selskapet. Så lenge HAF og IRIS er samstemte, vil de kunne kontrollere viktige beslutninger i JV-selskapet.

For å ivareta aksjonærenes interesser på best mulig måte anbefaler vi at partene minst inngår en aksjonæravtale som regulerer hvordan de skal utøve sine aksjonærrettigheter. En slik aksjonæravtale må da hensynta de særlige forhold til finansiering og drift som omtales i pkt. 2.3 flg. nedenfor. I tillegg mener vi at følgende forhold minst bør adresseres i aksjonæravtalen og være gjenstand for forhandlinger:

- Styresammensetning: antall styremedlemmer, hvem som har rett til å nominere/utpeke hvem etc.
- Beslutningsnivåer: hva avgjøres i styret versus generalforsamling.
- Saker som krever kvalifisert flertall eller veto ("reserved matters"): typisk endring av vedtekter, kapitalendringer, budsjett, strategi, større investeringer, opptak av lån, pantsettelse, garantier, ansettelser og avlønning av daglig leder og nøkkelpersoner og vesentlige avtaler med nærstående
- Finansieringsplikt eller -rett: om aksjonærene skal skyte inn kapital ved behov, eller bare har rett til å delta.
- Eventuelle aksjonærlån: rente, prioritet, konvertering, tilbakebetaling.
- Deadlock-klausuler blir også helt sentrale, særlig i et tenkt tilfelle hvor eierskapet etableres 50/50
- Utbyttepolicy

- Eventuelle restriksjoner for overdragelse av aksjer

Vi har for ordens skyld ikke vurdert fordeler og ulemper ved at HAF og IRIS eventuelt skulle eie aksjer i JV-selskapet gjennom et felleseid mellomliggende aksjeselskap. Om dette skulle være en aktuell struktur, vil vi kunne vurdere dette alternativet nærmere. Organiseringen for en slik variant 3 vil i så fall se slik ut:

Her vil en del av de organisatoriske forhold og koordineringen mellom IKS'ene kunne håndteres i fellesskap utenfor JV-selskapet.

2.2 Spørsmål 2: Dersom bare det ene IKS'et blir med i JV-selskapet og eierandelen blir 50/50 mellom privat og offentlig, hvordan påvirker dette risikobildet for IKS'et?

Dersom JV-selskapet etableres som et aksjeselskap, vil et 50-50-eierskap isolert sett ikke innebære noen større økonomisk risiko for IKS-et. Som følge av ansvarsbegrensningen som gjelder i aksjeselskaper, vil IKS-et uansett ikke hefte for JV-selskapets forpliktelser. IKS-et vil heller ikke ha noen forpliktelse til å gjøre innskudd i JV-selskapet utover aksjetegningen.

Den reelle økonomiske eksponeringen mot JV-selskapet kan nok imidlertid måtte anses å være noe større ved kapitalbehov. I et 50-50-eierskap vil IKS-et måtte dekke halvparten av et eventuelt kapitalbehov for å unngå utvanning, og det kan dermed i praksis bli større press på IKS-et til å skyte inn kapital for å opprettholde sin eierandel.

Et 50-50-eierskap vil endre risikobildet knyttet til styring og kontroll. Risikoen for beslutningslåsning ("deadlock") ved uenighet øker med et 50/50-eierskap. Dette kan medføre forsinkelser, økte kostnader og tvister. En slik fastlåst situasjon vil ikke like ofte oppstå dersom aksjene i JV-selskapet er delt på tre, men risikoen vil da være at to aksjonærer stemmer imot et IKS, og at det dermed får svekket beslutningskraft.

Ved et 50-50-eierskap blir det derfor enda viktigere å regulere HAFs interesser gjennom vedtekter og aksjonæravtale.

2.3 Spørsmål 3: Hvilke tiltak er viktige for å sikre etterlevelse av regelverket ift. selvkost og anskaffelser for IKS'ene?

2.3.1 Innledning

Dette spørsmålet må etter vår oppfatning vurderes opp mot i alle fall tre separate regelverk. Selv om problemstillingene er delvis overlappende, finner vi det hensiktsmessig å disse reiser etter vår oppfatning tre spørsmål, som knytter seg i alle fall til tre separate regelverk, som vi vil gjennomgå separat nedenfor.

2.3.2 Forholdet til selvkost

Vi forstår det slik at deler av HAFs virksomhet reguleres av forskrift om beregning av samlet selvkost for kommunale og fylkeskommunale gebyrer (selvkostforskriften), mens andre deler ikke gjør det. Noe forenklet kan man si at dette skillet går mellom håndtering av husholdningsavfall og tjenester rettet mot private aktører.

I selvkostforskriften § 8 reguleres overskudd og underskudd. Her heter det at

"Hvis differansen mellom årets gebyrinntekter og årets gebyrgrunnlag viser et overskudd, skal overskuddet dekke inn et underskudd fra tidligere år. Et overskudd som ikke dekker inn et underskudd, skal avsettes til et selvkostfond i selvkostregnskapet. Et overskudd som er avsatt til selvkostfondet, skal tilbakeføres ved å finansiere et fremtidig underskudd senest i det femte året etter at overskuddet oppsto.

Hvis differansen mellom årets gebyrinntekter og årets gebyrgrunnlag viser et underskudd, skal underskuddet dekkes inn ved å bruke av selvkostfondet, så lenge det er tilgjengelige midler på fondet. Et underskudd som ikke dekkes inn ved å bruke av selvkostfondet, skal fremføres i selvkostregnskapet til inndekning i et senere år. Et underskudd som er fremført, skal dekkes inn av et fremtidig overskudd senest i det femte året etter at underskuddet oppsto. Et underskudd kan likevel fremføres ut over fem år, hvis dette er nødvendig for at brukerne ikke skal betale for fremtidig bruk av gjennomførte investeringer."

Dette vil legge føringer både for oppkapitaliseringen av JV-selskapet og løpende behov for finansiering. For at man skal kunne finansiere JV-selskapet gjennom selvkostordningen, er det følgelig nødvendig at virksomheten til JV-selskapet omfattes av samlet selvkost for tjenesteområdet, jf. selvkostforskriften § 1. Dette er ikke åpenbart, men må vurderes nærmere. Faller man utenfor, må man enten få tilført midler, lånefinansiere og/eller benytte frie midler som faller utenfor selvkostordningen til HAF.

Dette henger for så vidt også sammen med forholdet til krysssubsidiering, som omtales straks nedenfor i pkt. 2.3.3.

2.3.3 Forholdet til statsstøtteregelverket

a) Generelt

Både finansiering, etablering og drift av JV-selskapet kan ha en side til EØS-avtalens statsstøtteregler. Der det offentlige, herunder også kommuner og IKS, driver økonomisk virksomhet kan EØS-avtalens regler om statsstøtte sette krav til hvordan det offentlige går frem. Vi forstår det slik at JV-selskapet vil drive økonomisk virksomhet i statsstøtterettslig sammenheng. Vi peker derfor i det følgende på noen sammenhenger hvor statsstøttereglene kan komme inn.

b) Tiltak ved etablering

Ved opprettelsen av et JV-selskap sammen med en privat aktør er det viktig at IKS'ene går inn som eier på markedsmessige vilkår. Der det offentlige kan vise at den private aktører gjør samme investering på tilsvarende vilkår, vil dette være en indikasjon på at det offentlige opptrer markedsmessig (dette omtales som "pari passu"), selv om vilkårene vil måtte vurderes konkret. Slike vilkår er klart nok tegningskurs ved stiftelse og emisjoner, forpliktelser til sikkerhetsstillelser eller lånegarantier til JV-selskapet, kjøp og salg av tjenester til og fra JV-selskapet til pris som tilsvarer det uavhengige aktører ville avtalt og økonomiske forhold for øvrig.

Motsetningsvis, hvis kommunen går inn som deleier i JV-selskapet på dårlige eller avvikende vilkår sammenliknet med den private medinvestoren, vil det indikere at kommunen ikke opptre markedsmessig og at det kan foreligge et brudd på statsstøttereglene.

c) Tiltak under driften

Når JV-selskapet er opprettet, er det viktig at HAF opptre på lik linje som det en privat eier ville gjort.

Kommunen må i sin løpende relasjon med JV-selskapet sikre at det ikke skjer en krysssubsidiering av virksomheten i JV-selskapet med offentlige midler. Vi antar at ved å organisere driften i JV-selskapet, så vil man rent regnskapsmessig for dette selskapet klare å skille midler. Dette har imidlertid også en side til HAFs virksomhet og HAFs håndtering av midler. Eksempelvis betyr det at der HAF opererer under selvkostprinsippet, så skal disse midlene ikke tilflyte JV-selskapet. Det gjør at HAF må ha kontroll på at midler som tilføres JV-selskapet fra HAF kan benyttes til dette formålet.

HAF må for øvrig som eier stille krav til at JV-selskapet opptre markedsmessig, herunder at det oppebærer et markedsmessig overskudd i virksomheten. Dette innebærer videre at eksempelvis eventuell garantistillelse, lån eller kapitalforhøyelser fra kommunen til JV-selskapet må skje på markedsmessige vilkår. Her vil igjen "pari passu" være en mulig måte å vise eksempelvis at en kapitalforhøyelse er markedsmessig, dersom den private medinvestoren foretar tilsvarende kapitalforhøyelse på tilsvarende vilkår.

2.3.4 Forholdet til regelverket om offentlige anskaffelser

HAF og IRIS er underlagt lov og forskrift om offentlige anskaffelser, og må derfor følge dette regelverket ved tildeling av kontrakter om håndtering av avløpsslam. Anskaffelsesregelverkets klare utgangspunkt er at HAF og IRIS vil ha plikt til å kunngjøre konkurranse om oppdraget i Doffin dersom kontraktens verdi overstiger 1,3 millioner kroner ekskl. mva., og i den europeiske TED-databasen dersom kontraktens verdi overstiger 2,3 millioner kroner ekskl. mva.

Anskaffelsesregelverket gjelder ikke ved tildeling av kontrakter etter reglene om utvidet egenregi og felles kontroll, jf. anskaffelsesforskriften §§ 3-1 og 3-2. Det betyr at HAF og IRIS likevel vil kunne tildele kontrakt til JV-selskapet direkte dersom følgende vilkår er oppfylt, jf. anskaffelsesforskriften § 3-2 første ledd:

- (i) Kontrollvilkåret: HAF og IRIS må utøve kontroll over JV-selskapet.
- (ii) Aktivitetsvilkåret: JV-selskapet må utføre mer enn 80 prosent av sin aktivitet for HAF og IRIS eller andre rettssubjekter som HAF og IRIS kontrollerer.
- (iii) Eiervilkåret: Det kan ikke være private eierandeler i JV-selskapet.

Vi har forstått det slik at HAF og IRIS planlegger for at aksjeselskapet Grønn Vekst AS skal inn på eiersiden i JV-selskapet. Det betyr at det vil være private eierandeler i JV-selskapet. Det er til hinder for at HAF og IRIS kan tildele kontrakt direkte til JV-selskapet i medhold av regelen om utvidet egenregi. I denne sammenheng har det ingen betydning hvor stor eierandelen til Grønn Vekst AS er.

For fullstendighetens skyld gjør vi oppmerksom på at det også finnes enkelte andre hjemler for å tildele kontrakt direkte, altså uten at det kunngjøres konkurranse i Doffin/TED. Hjemlene er generelle og ikke knyttet spesifikt til at offentlige aktører oppretter et selskap som er ment å yte tjenester til seg. Uansett må det vurderes konkret i hvert enkelt tilfelle om det foreligger hjemmel for direkte anskaffelse. Det vil føre for langt å redegjøre nærmere for disse hjemlene her.

Dersom HAF eller IRIS kjøper tjenester fra JV-selskapet, kreves det i utgangspunktet at vederlaget fra det offentlige er markedsmessig for ikke å støte an mot statsstøttereglene. Der kontrakt er tildelt JV-selskapet etter en konkurranse i tråd med anskaffelsesregelverket, vil det klare utgangspunktet være at vederlaget det offentlige betaler, vil være markedsmessig. Det skyldes at vederlaget er et resultat

av en konkurranse. Dersom det kun er JV-selskapet som deltar i en konkurranse, eller dersom det ikke er gjennomført en konkurranse i det hele tatt, vil det kunne oppstå et spørsmål om vederlaget kommunen betaler, er i tråd med statsstøttereglene. Dette vil kreve en nærmere vurdering av vederlaget opp mot statsstøttereglene i det konkrete tilfellet.

2.4 Spørsmål 4: Hvordan påvirker den nye EU-dommen etableringen av et slikt selskap (i sak C-692/23 om utvidet egenregi – et unntak fra anskaffelsesregelverket (direktiv 2014/24 art. 12 nr. 3 og 5))?

EU-domstolens avgjørelse i sak C-692/23 *AVR-Afvalverwerking* gjaldt tolkningen av reglene om utvidet egenregi og felles kontroll.

Som nevnt i vårt svar på spørsmål 3B kommer reglene om utvidet egenregi ikke til anvendelse ved tildeling av kontrakter fra HAF og IRIS til JV-selskapet så lenge det er private eierandeler i JV-selskapet. Dommen har derfor ingen betydning for etableringen av JV-selskapet ved eventuell inkludering av Grønn Vekst AS eller andre private aktører på eiersiden.

Vi vil likevel redegjøre kort for dommens betydning for det tilfelle at det skulle være aktuelt å etablere JV-selskapet uten private eierandeler.

I *AVR-Afvalverwerking* var spørsmålet om hvordan aktivitetsvilkåret i anskaffelsesdirektivet artikkel 12 nr. 3 (det vil si anskaffelsesforskriften § 3-2 første ledd bokstav b) skal forstås når det kontrollerte foretaket (JV-selskapet) er et morselskap i et konsern. Som nevnt i vårt svar på spørsmål 3B går aktivitetsvilkåret ut på at det kontrollerte foretaket (JV-selskapet) må utføre mer enn 80 prosent av sin aktivitet for de kontrollerende oppdragsgiverne (HAF og IRIS) eller andre rettssubjekter som disse oppdragsgiverne kontrollerer. Poenget med regelen er at det kun er aktører som i det alt vesentlige yter tjenester til sine offentlige eiere, som kan tildeles kontrakt direkte uten at anskaffelsesreglene må følges. Aktører som derimot er aktive i det kommersielle markedet (med mer enn 20 prosent av sin samlede aktivitet), skal ikke kunne få tildelt offentlige kontrakter direkte uten å måtte konkurrere på lik linje med andre private aktører.

EU-domstolen konkluderte med at når det kontrollerte foretaket er et morselskap i et konsern, må omsetningen til de andre enhetene i konsernet tas i betraktning ved vurderingen av om aktivitetsvilkåret er oppfylt. Et morselskap som utøver mer enn 80 prosent av sin aktivitet mot sine offentlige eiere, vil likevel ikke oppfylle aktivitetskriteriet dersom det har datterselskaper som driver kommersiell virksomhet i så stort omfang at konsernets samlede aktivitet faller under grensen på 80 prosent.

I praksis betyr dette at HAF og IRIS ved eventuell direkte tildeling av kontrakt til JV-selskapet i medhold av reglene om utvidet egenregi og felles kontroll i anskaffelsesforskriften § 3-2, vil måtte ta i betraktning ikke bare JV-selskapets egen omsetning, men også eventuelle datterselskaper som måtte være etablert under JV-selskapet. Hvis JV-selskapet skal drive kommersiell virksomhet (med mer enn 20 prosent av den samlede aktiviteten) i tillegg til å yte tjenester til HAF og IRIS, vil det ikke være tilstrekkelig å skille ut den kommersielle virksomheten i et datterselskap til JV-selskapet. Skal HAF og IRIS kunne tildele kontrakter direkte til JV-selskapet, må den kommersielle virksomheten skilles helt ut fra "JV-konsernet".

* * *

Vedlegg til:

Årsregnskap og årsberetning 2025

Aktsomhetsvurdering av HAF IKS 2025

1. Om HAF

Helgeland Avfallsforedling IKS, HAF, er et interkommunalt selskap opprettet den 4. mai 1994. Selskapet er eid av kommunene Hemnes, Lurøy, Nesna, Rana, Rødøy og Træna og ble opprinnelig etablert iht. kommunelovens § 27, men er senere organisert med hjemmel i Lov om interkommunalt samarbeid (IKS) § 40.

Formålet er å ta seg av renovasjon og septikbehandling i eierkommunene, samt å stå for driften av ett felles deponi. Dette inkluderer også all administrasjon av eksisterende og nye ordninger i forbindelse med sortering av avfallet. Selskapet dekker i dag et område med totalt ca. 36.000 innbyggere.

2. Ansvar for etterlevelse av kravene i åpenhetsloven

Åpenhetsloven pålegger virksomheter å utføre aktsomhetsvurderinger for å stanse, forebygge og begrense negative konsekvenser på menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold.

HAF har siden 2005 hatt et ledelsessystem iht. ISO 14001, og siden november 2023 også sertifisert iht. ISO 9001, som forbedres kontinuerlig. Gjennom ledelsessystemet gjennomføres det årlige samsvarsvurderinger mot alle relevante lover, forskrifter, krav og forventninger. Her er det implementert rutiner for å etterleve kravene i åpenhetsloven. Den årlige aktsomhetsvurderingen skal inngå i selskapets årsmelding.

3. Kartlegging av risiko og påvirkning

Vi har gjennomført en kartlegging av potensielle risikofaktorer for menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold og beskrevet hvilke forebyggende tiltak som utføres for å redusere risikoen. Disse vurderingene har vi delt inn i våre hovedprosesser; oppstrøm, behandling og administrasjon og nedstrøm. Nye vurderinger gjøres årlig eller ved endringer som kan påvirke prosessene.

3.1 Oppstrøm (innhenting)

Størst risiko for uanstendige arbeidsforhold er det for mannskap på renovasjonsbilene. Her er det en del utenlandsk arbeidskraft som innebærer risiko for sosial dumping. Kontroll iht. gjeldende tariffavtaler og om utstyret er i forsvarlig stand.

Tiltak og påvirkning: Kontrakt på renovasjon har vært gjennom anbudsprosess hvor det stilles krav til tariff og utfylling av det europeiske egenerklæringsskjemaet (ESPD-skjema). Avtalen revideres internt iht. revisjonsplan og følges opp med driftsmøter.

3.2 Behandling og administrasjon

Størst risiko for uanstendige arbeidsforhold er det for innleid arbeidskraft hos byggherre av ny sorteringshall på Røssvollhei. Kontroll iht. arbeidsmiljøloven og nødvendig opplæring.

Tiltak og påvirkning: Regelmessige byggemøter, vernerunder og internrevisjon. Anskaffelsen er gjort med bruk av offentlig anbud.

3.3 Nedstrøm (uttransport og sluttbehandling)

Størst risiko for uanstendige arbeidsforhold er det ved uttransport av avfall hvor avfallsmeglerfirma benyttes. Dette gir mange ledd, som gjør det vanskelig å følge opp leverandør. Kontroll ift. gjeldende tariffavtaler, bestemmelser ift. kjøre- og hviletid og krav til utstyr.

Tiltak og påvirkning: Slike avtaler er anbudsutsatt hvor det stilles krav til at gjeldende lovverk og tariffavtaler overholdes. I tillegg legges [denne](#) ved i alle nye transportanskaffelser.

4. Hvordan HAF følger opp tiltak og effekten av disse

HAF har et avvikssystem som er en del av ledelsessystemet. Her blir alle registreringer behandlet og tiltak iverksettes ved behov. Kritiske og alvorlige hendelser blir i tillegg gransket for å avdekke rotårsaken. Dette for å unngå gjentakelse. I tillegg utføres årlige internrevisjoner iht. revisjonsprogram. Det utføres revisjoner av både kritiske prosesser, leverandører og andre som påvirker HAFs ledelsessystem. Alle HAFs ansatte signerer på etiske retningslinjer ved ansettelse. Det utføres regelmessige arbeidsmiljøundersøkelser og vernerunder. Selskapet har tariffavtale med sine ansatte.

HAF er medlem i bransjeorganisasjoner, blant annet Avfall Norge, Samfunnsbedriftene og Avfallsmegling Nord. Her diskuteres utfordringene mtp. menneskerettigheter og arbeidsforhold med flere avfallsselskaper som har de samme type underleverandørene. Vi vurderer en varslingskanal på våre nettsider for arbeidstakere i egen leverandørkjede. Dette kan bidra til å avdekke negative forhold.

HAF har ikke avdekket konkrete forhold hvor vi har en påvist negativ påvirkning på generelle menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold.

5. Kommunikasjon

HAFs aktsomhetsvurdering er publisert på hjemmesiden, som en del av årsmeldingen. De som ønsker ytterligere informasjon må rette en skriftlig forespørsel til HAF. Et krav om informasjon kan avslås iht. §6 i åpenhetsloven dersom:

- a. kravet ikke gir tilstrekkelig grunnlag for å identifisere hva forespørselen gjelder
- b. kravet er åpenbart urimelig
- c. den etterspurte informasjonen gjelder opplysninger om noens personlige forhold
- d. den etterspurte informasjonen gjelder opplysninger om tekniske innretninger og fremgangsmåter, eller andre drifts- eller forretningsforhold som av konkurransemessige årsaker er av betydning å hemmeligholde, av hensyn til de opplysningene angår.

RESULTAT HELGELAND AVFALLSFØREDLING IKS KONSERN

Helgeland Avfallsforedling IKS			Resultatregnskap		KONSERN	
Regnskap	Budsjett	Regnskap		Note	Regnskap	Regnskap
2025	2025	2024			2025	2024
<i>DRIFTSINNTEKTER:</i>						
95 827 913	96 073 759	85 445 025	Inntekter renovasjon	2	95 827 913	85 445 025
16 533 895	16 618 115	16 842 892	Tippavgifter og salgsinntekter, avfall	2	44 257 610	38 773 457
5 807 124	7 673 054	7 500 373	Inntekter septik	2	5 807 124	7 500 373
2 369 966	1 146 114	2 940 238	Øvrige inntekter og tilskudd	2	95 377	1 408 866
120 538 898	121 511 043	112 728 529	Sum driftsinntekter		145 988 025	133 127 722
<i>DRIFTSKOSTNADER:</i>						
3 480 192	2 710 291	2 600 770	Varekostnad		3 780 516	3 107 549
18 057 051	16 489 694	16 593 988	Lønn og andre personalkostnader	3, 11	28 916 436	24 535 147
58 148 004	61 627 814	60 477 924	Transport og fraktkostnader, drift		65 292 183	66 789 419
7 545 918	9 072 719	7 238 527	Avskrivning	4, 5	10 277 521	10 216 495
23 118 058	20 011 184	20 272 271	Andre driftskostnader		26 144 476	20 748 057
110 349 223	109 911 702	107 183 478	Sum driftskostnader		134 411 133	125 396 668
10 189 676	11 599 341	5 545 050	Driftsresultat		11 576 891	7 731 054
<i>FINANSINNTEKTER/UTGIFTER:</i>						
621 565	240 500	894 672	Annen renteinntekt		776 511	1 087 511
-	-	-	Aksjeutbytte		-	-
-	-	-	Inntekt på investering i tilk. selskaper	6	182 988	143 437
-	-	-	Tap ved salg av aksjer		-	-
2 687 664	4 505 693	2 847 830	Annen rentekostnad	19	2 892 932	3 090 248
-2 066 098	-4 265 193	-1 953 159	Sum finansposter		-1 933 433	-1 859 299
8 123 577	7 334 149	3 591 892	ÅRSRESULTAT FØR SKATT		9 643 459	5 871 755
314 229	-	81 047	Årets skattekostnad	13	609 945	550 775
7 809 348	7 334 149	3 510 845	ÅRSRESULTAT ETTER SKATT		9 033 514	5 320 980
<i>Overføringer</i>						
7 809 348	7 334 149	3 510 845	Avsatt til annen egenkapital		8 850 526	5 177 543
-	-	-	Overført fra annen egenkapital		-	-
-	-	-	Avsatt til fond for vurderingsforskjeller		182 988	143 437
7 809 348	7 334 149	3 510 845	Sum overføringer	10	9 033 514	5 320 980

BALANSE HELGELAND AVFALLSFØREDLING IKS KONSERN

Helgeland Avfallsforedling IKS		Balanse		KONSERN	
2025	2024		Note	2025	2024
<i>Eiendeler:</i>					
260 702	247 467	Utsatt skattefordel	13	286 925	303 597
-	-	Konsesjon	4	73 100	73 100
260 702	247 467	Sum immaterielle eiendeler		360 025	376 697
<i>Anleggsmidler:</i>					
46 007 886	47 774 252	Bygninger og faste installasjoner	5	46 007 886	47 774 252
17 784 344	20 096 903	Maskiner og inventar	5	18 322 994	20 096 903
-	-	Driftsløsøre	5	7 780 709	8 379 874
9 424 105	8 876 628	Uteanlegg inkl tomt	5	11 491 148	11 482 321
46 078 173	39 258 938	Anlegg under utførelse	5, 19	46 633 336	39 814 101
119 294 508	116 006 722	Sum varige driftsmidler		130 236 074	127 547 453
<i>Finansielle anleggsmidler:</i>					
500 000	500 000	Aksjer i datterselskaper	6	-	-
107 100	107 100	Aksjer i tilknyttede selskaper	6	490 434	307 446
1 210 277	1 210 277	Aksjer i andre selskaper	6	1 309 277	1 309 277
-	-	Lån tilknyttede selskaper		193 750	93 750
1 817 377	1 817 377	Sum Finansielle anleggsmidler		1 993 461	1 710 473
<i>Omløpsmidler:</i>					
-	50 710	Varebeholdning	7	0	101 585
3 802 669	9 312 959	Kundefordringer	12	11 800 786	13 082 379
4 730 136	5 194 355	Andre fordringer	8, 12	5 001 570	5 044 361
8 532 805	14 507 314	Sum fordringer		16 802 355	18 126 740
3 438 352	3 046 124	Bankinnskudd, kontanter ol	17	7 279 961	7 264 468
11 971 157	17 604 148	Sum Omløpsmidler		24 082 317	25 492 792
133 343 745	135 675 714	Sum eiendeler		156 671 876	155 127 414

HAF IKS		Balanse		KONSERN	
2025	2024		Note	2025	2024
		<i>Egenkapital:</i>			
-	-	Fond for vurderingsforskjeller	10	383 334	200 346
23 059 787	15 250 438	Annen egenkapital	9, 10, 19	39 300 801	30 450 275
23 059 787	15 250 438	Sum Egenkapital		39 684 135	30 650 621
		<i>Avsetning for forpliktelse:</i>			
2 637 446	2 425 386	Pensjonsforpliktelse	11	1 923 000	2 069 539
14 443 543	14 456 108	Andre forpliktelser	14	14 443 543	14 456 108
-	-	Utsatt skatt	13	-	-
17 080 989	16 881 494	Sum Avsetning for forpliktelse		16 366 543	16 525 647
		<i>Langsiktig gjeld:</i>			
77 875 996	85 318 760	Langsiktig gjeld	8, 15	81 395 779	88 099 414
77 875 996	85 318 760	Sum langsiktig gjeld		81 395 779	88 099 414
		<i>Kortsiktig gjeld:</i>			
-	-	Gjeld til kredittinstitusjoner		-	-
10 826 133	12 999 322	Leverandørgjeld	12	11 452 024	12 982 924
-	-	Utbytte		-	-
327 464	88 670	Betalbar skatt	13	593 274	611 890
909 843	806 343	Skyldig offentlige avgifter		3 025 417	1 582 905
3 263 533	4 330 686	Annen kortsiktig gjeld	12	4 154 704	4 674 013
15 326 973	18 225 022	Sum kortsiktig gjeld		19 225 419	19 851 733
110 283 958	120 425 276	Sum Gjeld		116 987 741	124 476 794
133 343 745	135 675 714	Sum Egenkapital og gjeld		156 671 876	155 127 414

Mo i Rana den 12 mars 2026

Eigil Dåbakk
Styreleder

Terje Ånonli
Nestleder

Siri Jakobsen
Styremedlem

Hanne Grimsland
Styremedlem

Stine Mathisen
Styremedlem

Thore Hanssen
Styremedlem

Merethe Aasen
Daglig Leder

KONSERN HELGELAND AVFALLSFØREDLING AS

Kontantstrømoppstilling

MORSELSKAP				KONSERN
2024	2025		2025	2024
KONTANTSTRØMMER FRA OPERASJONELLE AKTIVITETER:				
3 591 892	8 123 577	Arsresultat før skattekostnad	9 643 459	5 871 755
-189 808	-88 670	Periodens betalte skatt	-611 890	-385 805
7 238 527	7 545 918	Ordinære avskrivninger	10 277 521	10 216 495
412 481	212 060	Pensjonskostnad uten kontanteffekt	-146 539	56 634
0	0	Endring investering i tilknyttede selskaper	-182 988	-143 437
-50 710	50 710	Endring i varer	101 585	-101 585
-4 004 446	5 510 290	Endring i kundefordringer	1 281 594	-3 027 195
-1 690 644	-3 665 189	Endring i leverandørgjeld	-3 022 900	-1 962 987
6 884 397	-512 000	Endring i andre tidsavgrensninger	953 430	6 649 864
12 191 688	17 176 697	Netto kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter	18 293 271	17 173 739
KONTANTSTRØMMER FRA INVESTERINGSAKTIVITETER:				
-39 623 774	-10 833 705	Utbetalinger ved kjøp av varige driftsmidler	-12 966 143	-42 068 858
0	0	Utbetalinger ved lån til tilknyttede selskaper	-100 000	-93 750
-39 623 774	-10 833 705	Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-13 066 143	-42 162 608
KONTANTSTRØMMER FRA FINANSIERINGSAKTIVITETER:				
39 000 000	0	Innbetalinger ved opptak av ny langsiktig gjeld	2 000 000	39 000 000
-14 870 660	-5 950 764	Utbetalinger ved nedbetaling av langsiktig gjeld	-7 211 635	-16 223 507
24 129 340	-5 950 764	Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	-5 211 635	22 776 493
-3 302 747	392 228	Netto endring i bankinnskudd, kontanter og lignende	15 494	-2 212 376
6 348 870	3 046 124	Beholdning av bankinnskudd, kontanter og lignende pr 01.01.	7 264 467	9 476 843
3 046 124	3 438 352	Beholdning av bankinnskudd, kontanter og lignende pr 31.12.	7 279 961	7 264 467

Konsernet Helgeland Avfallsforedling IKS

Noter til regnskapet 2025

Note 1 Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven av 1998 og god regnskapsskikk i Norge.

Konsolideringsprinsipper

Konsernregnskapet omfatter Helgeland Avfallsforedling IKS med datterselskaper hvor Helgeland Avfallsforedling IKS har bestemmende innflytelse som følge av juridisk eller faktisk kontroll. Konsernregnskapet er utarbeidet etter ensartede regnskapsprinsipper for like transaksjoner i alle selskaper som inngår i konsernregnskapet. Alle vesentlige transaksjoner og mellomværende mellom selskaper i konsernet er eliminert.

Aksjer i datterselskaper er eliminert i konsernregnskapet etter oppkjøpsmetoden. Dette innebærer at det oppkjøpte selskapets eiendeler og gjeld vurderes til virkelig verdi på kjøpstidspunktet, og eventuell merpris ut over dette klassifiseres som goodwill.

Hovedregel for vurdering og klassifisering av eiendeler og gjeld

Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk er klassifisert som anleggsmidler. Andre eiendeler er klassifisert som omløpsmidler. Fordringer som skal tilbakebetales innen et år er klassifisert som omløpsmidler. Ved klassifisering av kortsiktig og langsiktig gjeld er tilsvarende kriterier lagt til grunn.

Omløpsmidler er vurdert til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi.

Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost, men nedskrives til gjenvinnbart beløp dersom dette er lavere enn bokført verdi, og verdifallet forventes ikke å være forbigående. Anleggsmidler med begrenset økonomisk levetid avskrives planmessig.

Annen langsiktig gjeld og kortsiktig gjeld er vurdert til pålydende beløp.

Immaterielle eiendeler

Immaterielle eiendeler som er kjøpt enkeltvis, er balanseført til anskaffelseskost. Immaterielle eiendeler overtatt ved kjøp av virksomhet, er balanseført til anskaffelseskost når kriteriene for balanseføring er oppfylt.

Immaterielle eiendeler med begrenset økonomisk levetid avskrives planmessig. Immaterielle eiendeler nedskrives til gjenvinnbart beløp dersom de forventede økonomiske fordelene ikke dekker balanseført verdi og eventuelle gjenstående tilvirkningsutgifter.

Aksjer og andeler i tilknyttet selskap og datterselskap

Kostmetoden brukes som prinsipp for investeringer i datterselskaper og tilknyttede selskaper i selskapsregnskapet. Kostprisen økes når midler tilføres ved kapitalutvidelse, eller når det gis konsernbidrag til datterselskap. Mottatte utdelinger resultatføres i utgangspunktet som inntekt. Utdelinger som overstiger andel av opptjent egenkapital etter kjøpet føres som reduksjon av anskaffelseskost. Utbytte/konsernbidrag fra datterselskap regnskapsføres det samme året som datterselskapet avsetter beløpet. Utbytte fra andre selskaper regnskapsføres som finansinntekt når utbyttet er vedtatt.

I konsernregnskapet brukes egenkapitalmetoden som prinsipp for investeringer i tilknyttede selskaper. Bruk av metoden fører til at regnskapsført verdi i balansen tilsvarer andelen av egenkapitalen i det tilknyttede selskapet, korrigert for eventuelle gjenværende merverdier fra kjøpet og urealiserte interngevinster. Resultatandelen i resultatregnskapet baseres på andelen av resultatet etter skatt i det tilknyttede selskapet, og korrigeres for eventuelle avskrivninger på merverdier og urealiserte gevinster. I resultatregnskapet vises resultatandelen under finansposter.

Andre aksjer og andeler klassifisert som anleggsmidler

Aksjer og investeringer i ansvarlige selskaper og kommandittselskaper hvor selskapet ikke har betydelig innflytelse, er vurdert etter kostmetoden. Investeringene nedskrives til virkelig verdi ved verdifall som forventes ikke å være forbigående. Mottatt utbytte fra selskapene inntektsføres som annen finansinntekt.

Varer

Varelageret består av grønne og blå avfallsposer, samt utstyr for å reparere avfallsdunker. Er vurdert til innkjøpspris.

Inntekter

Grunnlaget for inntekt fra husholdningene skal være basert på selvkostprinsippet. Inntekter resultatføres etter hvert som de er opptjent, inntektene anses som opptjent da dunkene er tømt eller avfall er levert til våre gjenbruksstasjoner av husholdningskunder. Årlig utarbeides etterkalkyle for kontroll av selvkostprinsippet for husholdninger.

Grunnlag for inntekter fra næring er basert på normal næringsvirksomhet. Inntektene resultatføres etter hvert som de er opptjente, inntektene anses som opptjent da avfall er levert til våre gjenbruksstasjoner.

Salg av avfall blir inntektsført når avfallet forlater våre anlegg.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer er oppført til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av en individuell vurdering av de enkelte fordringene.

Bankinnskudd, kontanter og lignende

Bankinnskudd, kontanter ol. inkluderer kontanter, bankinnskudd og andre betalingsmidler med forfallsdato som er kortere enn tre måneder fra anskaffelse.

Pensjoner

Selskapet benytter seg av ytelsesplan. Ved regnskapsføring av pensjon som er ytelsesplan, kostnadsføres forpliktelsen over opptjeningstiden i henhold til planens opptjeningsformel. Allokeringemetode tilsvarer planens opptjeningsformel med mindre det vesentlige av opptjeningen skjer mot slutten av opptjeningsperioden. Lineær opptjening legges da til grunn. For pensjonsordninger etter lov om foretakspensjon anvendes således lineær opptjening.

Estimatavvik og virkningen av endrede forutsetninger amortiseres over forventet gjenværende opptjeningsstid i den grad de overstiger 10 % av den største av pensjonsforpliktelsen og pensjonsmidlene (korridor). Virkningen av planendringer med tilbakevirkende kraft som ikke er betinget av fremtidig ansettelse, innregnes i resultatregnskapet umiddelbart. Planendringer med tilbakevirkende kraft som er betinget av fremtidig ansettelse, fordeles lineært over tiden frem til ytelsen ikke lenger er betinget av fremtidig ansettelse.

For opptjeningsbaserte utførelser som er en separat plan, vil effekten av eventuelle estimatavvik og planendringer resultatføres umiddelbart.

Netto pensjonsforpliktelse er differansen mellom nåverdien av pensjonsforpliktelsene og verdien av pensjonsmidler som er avsatt for betaling av ytelsene. Pensjonsmidlene vurderes til virkelig verdi. Måling av pensjonsforpliktelse og pensjonsmidler gjennomføres på balansedagen. Arbeidsgiveravgift er inkludert i tallene, og er beregnet av netto faktisk underfinansiering.

Kostnader

Kostnader regnskapsføres som hovedregel i samme periode som tilhørende inntekt. I de tilfeller det ikke er en klar sammenheng mellom utgifter og inntekter fastsettes fordelingen etter skjønnsmessige kriterier. Øvrige unntak fra sammenstillingsprinsippet er angitt der det er aktuelt.

Garantiansvar

Som sikkerhet for låneopptak i Helgelands Avfallsforedling IKS står eierkommunene som garantist, med andel lik eierandel i Helgeland Avfallsforedling IKS

Skatter

Skattekostnaden sammenstilles med regnskapsmessig resultat før skatt. Skatt knyttet til egenkapitaltransaksjoner er ført mot egenkapitalen. Skattekostnaden består av betalbar skatt (skatt på årets direkte skattepliktige inntekt) og endring i netto utsatt skatt. Utsatt skatt og utsatt skattefordel er presentert netto i balansen. Det ble innført skatteplikt for Helgeland Avfallsforedling IKS fra 01.01.2014, og omfatter inntekter og kostnader relatert til næringskunder.

Note 2 Salgsinntekt

Morselskap			Per virksomhetsområde:	2025	Konsern
2024	2025				2024
85 445 025	95 827 913	Inntekter renovasjon		95 827 913	85 445 025
16 842 892	16 533 895	Tippavgifter og salgsinntekter, avfall		44 257 610	38 773 457
7 500 373	5 807 124	Inntekter septik		5 807 124	7 500 373
2 940 238	2 369 966	Øvrige inntekter og tilskudd		95 377	1 408 866
112 728 529	120 538 898	Sum		145 988 025	133 127 722

Morselskap		Per geografisk marked:	2025	Konsern
2024	2025			2024
112 728 529	120 538 898	Norge	145 988 025	133 127 722
112 728 529	120 538 898	Sum	145 988 025	133 127 722

Note 3 Lønnskostnad, antall ansatte, godtgjørelser, lån til ansatte mm

Morselskap			2025	Konsern
2024	2025			2024
12 895 318	14 126 260	Lønn	21 946 496	18 917 065
810 493	882 503	Folketrygdavgift	1 432 849	1 238 221
1 643 750	2 192 418	Pensjonskostnader	3 794 283	2 180 993
1 244 427	855 870	Andre ytelser	1 742 810	2 198 869
16 593 988	18 057 051	Sum	28 916 436	24 535 147

18	25	Antall årsverk sysselsatt i regnskapsåret	37	28
----	----	---	----	----

Ytelser til ledende personer

	Lønn	Annen goat-
Daglig leder	1 157 200	22 826
Styret	-	251 200
Bedriftsforsamlingen	-	26 300

Lån og sikkerhetsstillelse til ledende personer

Det er ikke gitt lån eller sikkerhetsstillelse til ledende personer i selskapet.

Daglig leder eller styrets leder har ingen sluttavtale. Det er ingen bonusordning, overskuddsdeling e.l i selskapene, hverken til daglig leder, styrets leder eller andre ansatte.

Revisor

Godtgjørelse til Cedra Norge AS og samarbeidende selskaper fordeler seg slik:

Morselskap			2 025	Konsern
2 024	2 025			2 024
145 000	153 500	Lovpålagt revisjon	255 655	225 400
22 500	28 185	Teknisk utarbeidelse av ligningspapirer	62 685	51 500
-	-	Skatterådgivning	-	-
29 400	26 270	Annen bistand	26 270	41 000

Note 4 Immaterielle eiendeler**Morselskap**

	Konsesjon	SUM
Anskaffelseskost 01.01.25	-	-
Tilgang	-	-
Avgang	-	-
Anskaffelseskost 31.12.25	-	-
Akk. avskrivninger 31.12.25	-	-
Netto akk. og rev. nedskrivninger 31.12.25	-	-
Akk. avskr., nedskr. og rev. nedskrivninger 31.12.25	-	-
Bokført verdi pr. 31.12.25	-	-

Økonomisk levetid

Ingen avskrivning

Konsern

	Konsesjon	SUM
Anskaffelseskost 01.01.25	73 100	73 100
Tilgang	-	-
Avgang	-	-
Anskaffelseskost 31.12.25	73 100	73 100
Akk. avskrivninger 31.12.25	-	-
Netto akk. og rev. nedskrivninger 31.12.25	-	-
Akk. avskr., nedskr. og rev. nedskrivninger 31.12.25	-	-
Bokført verdi pr. 31.12.25	73 100	73 100

Økonomisk levetid

Ingen avskrivning

Note 5 Varige driftsmidler

Morselskap	Maskiner, Inventar	Bygn. og fast installasjon	Driftsløsøre	Tomt/Uteanle gg inkl.	Anlegg under utførelse	SUM
Anskaffelseskost 01.01.25	65 139 049	104 666 704	-	29 381 881	39 258 938	238 446 572
Tilgang kjøpte driftsmidler	2 302 030	1 010 949		701 490	6 819 235	10 833 705
Tilgang egentilv. driftsmidler						-
Avgang						-
Anskaffelseskost 31.12.25	67 441 080	105 677 653	-	30 083 371	46 078 173	249 280 276
Herav balanseførte lånekostnader egentilvirkede driftsmidler	-	-	-		-	-
Akk. avskrivninger 31.12.25	49 656 735	59 669 767	-	20 659 266	-	129 985 768
Netto akk. og rev. nedskrivninger 31.12.25	-	-	-	-	-	-
Akk. avskr., nedskr. og rev. nedskrivninger 31.12.25	49 656 735	59 669 767	-	20 659 266	-	129 985 768
Bokført verdi pr. 31.12.25	17 784 344	46 007 886	-	9 424 105	46 078 173	119 294 508
Årets avskrivninger	4 614 589	2 777 315		154 013	-	7 545 918
Årets nedskrivninger	-	-		-	-	-
Årets reverserte nedskrivninger	-	-		-	-	-
Økonomisk levetid	3-10 år	10-40 år		5-20 år		
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær		Lineær		
Balanseførte leieavtaler inkl. i anskaffelseskost	-	-		-	-	-
Årlig leie av ikke balanseførte driftsmidler	-	-		-	-	-
Konsern						
	Maskiner, Inventar	Bygn. og fast installasjon	Driftsløsøre	Tomt/Uteanle gg inkl.	Anlegg under utførelse	SUM
Anskaffelseskost 01.01.25	65 139 049	104 777 000	36 004 520	31 889 969	39 814 102	277 624 640
Tilgang kjøpte driftsmidler	2 302 030	1 010 949	2 132 438	701 490	6 819 235	12 966 143
Tilgang egentilv. driftsmidler	-	-	-	-	-	-
Avgang	-	-	-	-	-	-
Anskaffelseskost 31.12.25	67 441 080	105 787 949	38 136 958	32 591 459	46 633 337	290 590 782
Herav balanseførte lånekostnader egentilvirkede driftsmidler	-	-	-		-	-
Akk. avskrivninger 31.12.25	49 656 735	59 780 063	30 356 249	20 561 662	-	160 354 709
Netto akk. og rev. nedskrivninger 31.12.25	-	-	-	-	-	-
Akk. avskr., nedskr. og rev. nedskrivninger 31.12.25	49 656 735	59 780 063	30 356 249	20 561 662	-	160 354 709
Bokført verdi pr. 31.12.25	17 784 344	46 007 886	7 780 709	12 029 797	46 633 337	130 236 073
Årets avskrivninger	4 614 589	2 777 315	2 731 603	154 013	-	10 277 521
Årets nedskrivninger	-	-	-	-	-	-
Årets reverserte nedskrivninger	-	-	-	-	-	-
Økonomisk levetid	3-10 år	10-40 år	3-15 år	5-20 år		
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær	Lineær	Lineær		
Balanseførte leieavtaler inkl. i anskaffelseskost	-	-		-	-	-
Årlig leie av ikke balanseførte driftsmidler	-	-		-	-	-

Note 6 Datterselskap, tilknyttet selskap m.v.

Firma	Total Aksjekapital	Antal aksjer eid av HAF	Pålydende	Foretnings- kontor	Kostpris/ Bokført verdi	Eier -/stemmeandel
Retura HAF AS	100 000	100	1 000	Rana	500 000	100 %
Brukthandel Askeladden AS	100 000	34	100	Rana	107 100	34 %
Vitensenter Nordland AS	3 750 000	100	1 000	Mo i Rana	-	3 %
Retura Norge AS	11 946 000	542	1 000	Lillestrøm	1 210 277	5 %
	15 896 000				1 817 377	

Firma		Egenkapital i følge siste årsregnskap	Årsresultat i følge siste årsregnsk. årsregnskap
Retura HAF AS	Datterselskap	17 182 365	1 041 177
Brukthandel Askeladden AS	Tilknyttet selskap	1 442 455	690 000

Konsern

Beregning av årets resultatandel tilknyttet selskap	2025	2024
Andel årets resultat	182 988	143 437
Årets resultatandel	182 988	143 437

Beregning av balanseført verdi tilknyttet selskap	2025	2024
Balanseført verdi 01.01.	307 446	164 009
Årets resultatandel	182 988	143 437
Balanseført verdi 31.12.	490 434	307 446

Investering i tilknyttet selskap regnskapsføres etter egenkapitalmetoden i konsernregnskap, men etter kostmetoden i morselskapet.

Note 7 Varer

Morselskap				Konsern
2 024	2 025		2 025	2 024
50 710	-	Handelsvarer	0	101 585
50 710	-	Sum	0	101 585

Verdi på varelager er satt tilsvarende kostpris ved innkjøp

Note 8 Fordringer og gjeld

Morselskap				Konsern
2024	2025		2025	2024
-	-	Fordringer med forfall senere enn ett år	-	-
58 632 000	54 248 000	Langsiktig gjeld med forfall senere enn 5 år	54 248 000	58 632 000

Morselskap

All langsiktig gjeld gjelder låneopptak hos Kommunalbanken.
Garantiansvar: Innenfor låneramme på 100 millioner godkjent av Fylkesmannen og eierkommunene.
Eierkommunene hefter for andel lik eierandel i selskapet i henhold til firmaattesten.

Note 9 Eierskap

Helgeland Avfallsforedling IKS er eid av 6 kommuner.
Eierandel/ansvarsdel er:

Kommune	Eierdel/ansvarsdel
Hemnes Kommune	14,3 %
Lurøy Kommune	9,5 %
Nesna Kommune	9,5 %
Rana Kommune	47,6 %
Rødøy Kommune	9,5 %
Træna Kommune	9,5 %
Total	100 %

Note 10 Egenkapital

Morselskap

Egenkapital	Annen egenkapital	Sum opptjent egenkapital
Egenkapital 01.01.24	11 739 594	11 739 594
Årets resultat	1 687 750	
Korrigerings avvik tidligere år*	1 823 095	
Egenkapital 01.01.25	15 250 439	
<u>Årets endring i egenkapital:</u>		
Kjøp/ salg av egne aksjer	-	-
Årets resultat	7 809 348	7 809 348
Mottatt/avgitt konsernbidrag	-	-
Egenkapital 31.12.25	23 059 787	23 059 787

Konsern

Egenkapital 01.01.24	25 329 642
Årets resultat	3 497 885
Korrigerings avvik tidligere år*	1 823 095
Egenkapital 01.01.25	30 650 622
<u>Årets endring i egenkapital:</u>	
Kapitalutvidelse/ -nedsettelse	-
Årets resultat	8 850 526
Årets endring tilknyttede selskaper	182 988
Egenkapital 31.12.25	39 684 135
Spesifikasjon av opptjent egenkapital 31.12.25	
Fond for vurderingsforskjeller	383 334
Annen egenkapital	39 300 801
Sum opptjent egenkapital	39 684 135

*) Korrigerings feil tidligere år (se note 19)

Note 11 Pensjonskostnader, -midler og -forpliktelser

Foretaket er pliktig til å ha tjenestepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenestepensjon, og har pensjonsordning som tilfredsstiller kravene i denne loven.

Ytelsesplan

Selskapets ytelsesbaserte pensjonsordninger gir rett til definerte fremtidige ytelser. Disse er i hovedsak avhengig av antall opptjeningsår, lønnsnivå ved oppnådd pensjonsalder og størrelsen på ytelsene fra folketrygden. Forpliktelsene er fondert gjennom et forsikringsselskap. I tillegg har ledende ansatte en tilleggspensjon utover den generelle ordning. Ordningen er ufondert.

Morselskap			Konsern	
2024	2025		2025	2024
2 060 230	2 196 349	Nåverdi av årets pensjonsopptjening	2 656 203	2 609 706
		Innbetaling	-	-
265 173	423 288	Rentekostnad av pensjonsforpliktelsen	646 963	443 747
-389 957	-571 661	Avkastning på pensjonsmidler	-1 002 153	-735 896
-	514 866	Resultatført nplanendring	514 866	-
-152 021	-201 510	Resultatført aktuarielt tap (gevinst)	-277 629	-187 608
		Resultateffekt av avkorting gammel AFP-ordning	-	-
101 884	107 557	Periodisert arbeidsgiveravgift	131 010	129 907
62 276	60 994	Administrasjonskostnader	280 666	263 947
1 947 585	2 529 883	Netto pensjonskostnad etter arbeidsgiveravgift	2 949 926	2 523 803

Morselskap		Antall personer omfattet av ordningen	Konsern	
01.01.24	01.01.25		01.01.25	01.01.24
<u>Innskuddsordning:</u>				
-	-	Aktive	-	-
		Totalt		
<u>Ytelsesbasert ordning:</u>				
17	16	Aktive	26	27
	1	Pensjonister	2	1
17	17	Totalt		

Økonomiske forutsetninger (ytelsesbaserte ordninger)	31.12.25	31.12.24
Diskonteringsrente	4,00 %	3,90 %
Forventet lønnsregulering	4,00 %	4,00 %
Forventet pensjonsøkning	2,75 %	3,00 %
Forventet regulering av folketrygdens grunnbeløp (G)	3,75 %	3,75 %
Forventet avkastning på fondsmidler	6,10 %	5,90 %

Morselskap	Usikret ordning	Sikret ordning	Sum
Påløpte pensjonsforpliktelser	-	2 509 463	2 509 463
Pensjonsmidler (til markedsverdi)	-	-	-
Periodisert arbeidsgiveravgift	-	127 983	127 983
Ikke resultatført virkning av estimatavvik	-	-	-
Netto pensjonsforpliktelse	-	2 637 446	2 637 446

Konsern	Usikret ordning	Sikret Ordning	Sum
Påløpte pensjonsforpliktelser	-	1 829 686	1 829 686
Pensjonsmidler (til markedsverdi)	-	-	-
Periodisert arbeidsgiveravgift	-	93 314	93 314
Ikke resultatført virkning av estimatavvik	-	-	-
Netto pensjonsforpliktelse	-	1 923 000	1 923 001

Note 12 Mellomværende med nærstående parter

Mellomværende med nærstående parter:

Motpart	Forhold til motparten	Kundefordringer		2025	Andre fordringer 2024
		2025	2024		
Retura HAF AS	Datter	117 290	2 168 699	-	344 230
Sum		117 290	2 168 699	-	344 230

Motpart	Forhold til motparten	Leverandørgjeld		2025	Annen kortsiktig gjeld 2024
		2025	2024		
Retura HAF AS	Datter	881 954	815 050	-	-
Sum		881 954	815 050	-	-

Ytterligere forklaring på mellomværende med nærstående parter:

Retura HAF AS har 12 ansatte – syv salgssjåfør, daglig leder, driftsleder, adm.leder. Kjøper en del administrative tjenester og kjøreoppdrag. Kontorer og deler av administrasjonen deles med morselskapet. En forholdsmessig del av husleie og andre administrative kostnader belastes fra morselskapet, timer faktureres hver mnd etter spesifiserte timelister

Note 13 Skattekostnad

Morselskap

Konsern

2024 omarbeidet	2025	Skattepliktig inntekt:	2025	2024 omarbeidet
3 591 892	8 123 577	Ordinært resultat før skatt	9 643 459	5 871 755
-3 282 006	-6 712 698	Permanente forskjeller	-6 888 418	-3 426 741
93 159	77 595	Endring i midlertidige forskjeller	-58 345	336 304
-	-	Anvendelse av fremførbart underskudd	-	-
403 045	1 488 474	Skattepliktig inntekt	2 696 696	2 781 318

Morselskap	2024 omarbeidet	2025	Årets skattekostnad fremkommer slik:	2025	Konsern
					2024 omarbeidet
	88 670	327 464	Betalbar skatt	593 273	611 890
	-7 623	-13 235	Endring i utsatt skatt	16 672	-61 115
	-	-	For lite/mye avsatt skatt tidligere år	-	-
	-	-	Virkning av endring i skatteregler	-	-
	81 047	314 229	Skattekostnad	609 945	550 775

Morselskap	2024 omarbeidet	2025	Betalbar skatt i balansen	2025	Konsern
					2024 omarbeidet
	88 670	327 464	Årets betalbare skattekostnad	593 273	611 890
	-	-	Skatt på avgitt konsernbidrag	-	-
	-	-	For lite/mye avsatt skatt tidligere år	-	-
	88 670	327 464	Betalbar skatt i balansen	593 273	611 890

Morselskap	2024 omarbeidet	2025	Beregning av effektiv skattesats	2025	Konsern
					2024 omarbeidet
	790 216	1 787 187	Forventet skatt etter nominell skattesats	2 121 561	1 291 786
	-722 041	-1 476 794	Effekt av permanente forskjeller	-1 515 452	-753 883
	-	-	Effekt av endret skattesats	-	-
	-	-	Avregning betalbar skatt tidligere år	-	-
	12 872	3 836	Effekt av ikke balanseført utsatt skattefordel	3 836	12 872
	81 047	314 229	Sum	609 945	550 775
	2,3 %	3,9 %	Effektiv skattesats	6,3 %	9,4 %
	22 %	22 %	Nominell skattesats	22 %	22 %

Morselskap

Spesifikasjon av skatteeffekten av midlertidige forskjeller og underskudd til framføring:

	2025		2024 omarbeidet	
	Fordel	Forpliktelse	Fordel	Forpliktelse
Driftsmidler	1 185 007	-	1 124 850	-
Immaterielle eiendeler	-	-	-	-
Finansielle anleggsmidler	-	-	-	-
Varer	-	-	-	-
Fordringer	-	-	-	-
Pensjonsforpliktelse	263 745	-	242 539	-
Kortsiktig gjeld	-	-	-	-
Forpliktelser	4 333 063	-	4 336 832	-
Langsiktig gjeld	-	-	-	-
Underskudd til framføring	-	-	-	-
Sum	5 781 815	-	5 704 221	-
Inngår ikke i beregningen av utsatt skattefordel	4 596 807	-	4 579 371	-
Grunnlag utsatt fordel/forpl. i balansen	1 185 008	-	1 124 850	-

Balanseført utsatt skattefordel (22%)

260 702

247 467

Konsern

Spesifikasjon av skatteeffekten av midlertidige forskjeller og underskudd til framføring:

	2025		2024 omarbeidet	
	Fordel	Forpliktelse	Fordel	Forpliktelse
Driftsmidler	1 769 207	-	1 368 042	-
Immaterielle eiendeler	-	-	-	-
Finansielle anleggsmidler	-	-	-	-
Varer	-	-	-	-
Fordringer	143 208	-	235 000	-
Pensjonsforpliktelse	-450 701	-	-113 308	-
Gevinst- og tapskonto	106 232	-	132 790	-
Kortsiktig gjeld	-	-	-	-
Forpliktelser	4 333 063	-	4 336 832	-
Langsiktig gjeld	-	-	-	-
Underskudd til framføring	-	-	-	-
Sum	5 901 009	-	5 959 356	-
Inngår ikke i beregningen av utsatt skattefordel	4 596 807	-	4 579 371	-
Grunnlag utsatt fordel/forpl. i balansen	1 304 202	-	1 379 985	-

Balanseført utsatt skattefordel (22%)

286 925

303 597

Utsatt skattefordel er oppført med utgangspunkt i fremtidig inntekt.

[illegible]

Note 17 Bundne midler

Morselskap		Bundne midler	2025	Konsern 2024
2024	2025			
614 163	682 292	Skattetrekkskonto	1 051 648	1 038 390
614 163	682 292	Sum	1 051 648	1 038 390

Morselskap		Kassekreditt	2025	Konsern 2024
2024	2025			
7 000 000	7 000 000	Kassekreditt	7 000 000	7 000 000
7 000 000	7 000 000	Sum	7 000 000	7 000 000

Note 18 Transaksjoner med nærstående parter

Konsernets transaksjoner med nærstående parter:		Morselskap	Konsern
Salg av varer og tjenester			
Tippavgifter og salgsinntekter, avfall:			
- Datterselskap		9 679 319	-
- Tilknyttede selskaper		-	37 159
Sum		9 679 319	37 159
Øvrige inntekter og tilskudd:			
- Datterselskap		2 267 293	-
- Tilknyttede selskaper		-	-
Sum		2 267 293	-
Kjøp av varer og tjenester			
Kjøp av varer:			
- Datterselskap		268 109	-
- Tilknyttede selskaper		-	-
Sum		268 109	-
Kjøp av tjenester:			
- Datterselskap		5 876 550	-
- Tilknyttede selskaper		10 340	26 340
Sum		5 886 890	26 340

Note 19 Endring av sammenligningstall

I 2025 ble prisnippet for regnsskapsføring av byggelånsrenter endret, .
Dette påvirker bygging av sorteringshall på Røssvoll, I 2024 ble byggelånsrenter kostnadsført som rentekostnad kr. 1 823 095,-.
Disse inngår nå som en del av anskaffelseskosten for sorteringshall. iht regnskapsloven §5-4
Byggelånsrentene ble aktivert I 2025 i sin helhet.
Endring av prinsipp er ført mot egenkapital per 01.01.2025 I samsvar med regnskapsloven §4-3 og sammenligningstallene for 2024 er omarbeidet som følger:
Bakgrunnet for prinsippendringer er at det gir et mer rettsvisende bilde finansregnskapet.

Morselskap			
	Årsregnskap 2024	Korrigerig	Årsregnskap 2024 omarbeidet
Balanse:			
Anlegg under utførelse	37 435 843	1 823 095	39 258 938
Annen egenkapital	13 427 343	1 823 095	15 250 438
Sum Egenkapital	13 427 343	1 823 095	15 250 438
Resultat:			
Annen rentekostnad	4 670 925	-1 823 095	2 847 830
Årsresultat før skatt	1 768 797	1 823 095	3 591 892
Årsresultat etter skatt	1 687 750	1 823 095	3 510 845
Kontantstrøm:			
Årsresultat før skatt	1 768 797	1 823 095	3 591 892

Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	10 368 593	1 823 095	12 191 688
Utbetaling ved kjøp av varige driftsmidler	-37 800 679	-1 823 095	-39 623 774
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-37 800 679	-1 823 095	-39 623 774

Konsern

	Årsregnskap 2024	Korrigerings	Årsregnskap 2024 omarbeidet
Balanse			
Anlegg under utførelse	37 991 006	1 823 095	39 814 101
Annen egenkapital	28 627 180	1 823 095	30 450 275
Sum Egenkapital	28 827 526	1 823 095	30 650 621
Resultat			
Annen rentekostnad	4 913 343	-1 823 095	3 090 248
Årsresultat før skatt	3 497 885	1 823 095	5 320 980
Årsresultat etter skatt	3 497 885	1 823 095	5 320 980
Kontantstrøm:			
Årsresultat før skatt	4 048 660	1 823 095	5 871 755
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	15 350 644	1 823 095	17 173 739
Utbetaling ved kjøp av varige driftsmidler	-40 245 763	-1 823 095	-42 068 858
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-40 339 513	-1 823 095	-42 162 608

ÅRSBERETNING 2025

Konsern Helgeland Avfallsforedling IKS

Konsernet Helgeland Avfallsforedling består av Helgeland Avfallsforedling IKS (morselskap) og Retura HAF AS (datterselskap).

Helgeland Avfallsforedling IKS (HAF) er et interkommunalt selskap eid av kommunene Hemnes, Nesna, Lurøy, Rana, Rødøy og Træna. Selskapet håndterer den kommunale renovasjon, fritidsrenovasjon og septikbehandling for eierkommunene i h.h.t. påleggene i Forurensningsloven. HAF har sin administrasjon i Mo i Rana, og driver avfallssortering på Røssvollhei i Rana. Retura HAF AS er et aksjeselskap eid 100 % av Helgeland Avfallsforedling IKS.

I konsernet er det pr 31.12.2025 34 ansatte, derav 7 kvinner totalt. Styret i HAF IKS består av 3 menn og 3 kvinner og i Retura HAF AS er det 3 kvinner og 3 menn. Rollene daglig leder, styreleder og styrets nestleder har totalt sett i konsernet en kjønnsbalanse på 50/50. I konsernet er det en ansatt med midlertidig stilling. Dette skyldes at en annen ansatt har midlertidig tillitsverv i Fagforbundet. Lønnskartleggingen i selskapet avdekker ingen forskjeller i lønn, mellom kvinner og menn. Grunntanken i konsernet er at det skal være like forutsetninger for alle kjønn og etniske bakgrunner.

Lov om virksomheters åpenhet og arbeid med grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold (åpenhetsloven) trådte i kraft 1. juli 2022. Aktsomhetsvurdering for 2025 blir vedlagt selskapets årsrapport, som tilgjengeliggjøres på nettsiden www.haf.no.

I samsvar med regnskapslovens § 3-3 bekreftes det at forutsetningen om fortsatt drift er lagt til grunn ved utarbeidelsen av regnskapet. Selskapet har ikke tegnet styreansvarforsikring for styrets medlemmer og daglig leder for mulig ansvar overfor selskapet og tredjepersoner.

Selskapet er ISO-sertifisert etter miljøstandard 14001 og kvalitetsstandard 9001, miljøfyrtårnsertifisert og følger de lovpålagte retningslinjer og tillatelser. I løpet av året har det ikke vært hendelser av betydning for miljøet. Sorteringshall for innendørs avfallshåndtering er under ferdigstilling og vil tas i bruk første del av 2026. Dette vil være et betydelig tiltak for nærmiljøet på Røssvoll, mht. flygeavfall.

Arbeidsmiljøet anses som godt, og det er ikke igangsatt spesielle tiltak i forhold til dette. Det har i 2025 ikke vært personskader med fravær. Sykefraværet i 2025 var for konsernet 3,65 %, derav fravær for 1-3 dager på 0,4 %. I morselskap var sykefraværet i 2024 4,07 %, derav fravær for 1-3 dager på 0,57 %.

Konsernet har en tilfredsstillende økonomi, med positiv egenkapital i alle selskap. Konsernets likvide situasjon har periodevis vært noe anstrengt og morselskapet anskaffet kassakreditt i 2018, denne har morselskapet benyttet seg av ved behov. Langsiktige investeringer finansieres med egenkapital og langsiktig lån i forretningsbanker og Kommunalbanken. Styret anser konsernets finansielle risiko som lav. Konsernets kredittrisiko ivaretas iht. god regnskapsskikk, og konsernets tap på fordringer er lave.

Konsernet arbeider innenfor avfallsbransjen og er eksponert for prisendringer i avsetningsleddene, som igjen påvirkes av det globale råvaremarkedet og nasjonale miljømessige målsetninger. Denne risikoen begrenses ved en god kombinasjon av kortsiktige og langsiktige kontrakter på avsetning av avfall. Konsernet har jevn tilgang til avfall fra oppstrømsmarkedet. Husholdningsavfall som er knyttet til selvkostområdet utgjør ca 61 % av

total mottatt avfallsmengde. Øvrige mengder samles inn av datterselskapet Retura HAF AS og andre aktører.

Konsern (tall i tusen)	2025	2024	Endring
Resultat:			
Omsetning	145 988	133 128	12 860
Årsresultat etter skatt	9 034	5 321	3 713
Egenkapitalandel	25,3 %	19,8 %	5,6 %
Kontantstrøm:			
Operasjonelle aktiviteter	18 293	17 174	1 120
Investeringsaktivitet	-13 066	-42 163	29 096
Finansiell aktivitet	-5 212	22 776	-27 988
Total kontantstrøm	15	-2 212	2 228
Morselskap (tall i tusen)	2025	2024	Endring
Resultat:			
Omsetning	120 539	112 729	7 810
Årsresultat etter skatt	7 809	3 511	4 299
Egenkapitalandel	17,3 %	11,2 %	6,1 %
Kontantstrøm:			
Operasjonelle aktiviteter	17 177	12 192	4 985
Investeringsaktivitet	-10 834	-39 624	28 790
Finansiell aktivitet	-5 951	24 129	-30 080
Total kontantstrøm	392	-3 303	3 695

Det har vært en økning i omsetning fra 2024 til 2025, hvor av konsern har økt med 12,9 millioner og morselskap med 7,8 millioner. Økningen er et resultat fra høyere gebyrinntekter og høyere aktivitet fra næringsvirksomhet.

Resultat etter skatt for konsernet har økt med 3,7 millioner og resultat etter skatt er økt med 4,3 millioner i morselskap.

Egenkapitalandelen er økt for konsernet med 5,6 % og morselskap med 6,1 %. Dette er et resultat av positiv overskudd i morselskap.

Kontantstrøm i 2025 ga både konsern og morselskap positiv likviditetsendring. Operasjonelle aktiviteter har hatt en positiv effekt på likviditeten, mens finansiell- og investeringsaktiviteten har en negativ effekt.

Styret mener at årsregnskapet gir et rettviseende bilde av selskapets eiendeler og gjeld, finansielle stilling og resultat.

Mo i Rana 12. mars 2026

*Eigil Dåbakk
Styreleder*

*Terje Ånonli
Nestleder*

*Hanne
Grimslund
Styremedlem*

*Stine Mathisen
Styremedlem*

*Siri Jakobsen
Styremedlem*

*Thore
Hanssen
Styremedlem*

*Merethe Aasen
Daglig leder*

Kommentarer til årsregnskap 2025

Oppsummering

HAF IKS hadde budsjettert med et overskudd før skatt på kr. 7 334 149,-. Oppnådd resultat ble kr 8 123 577,- før skatt, som er kr. 789 429,- bedre enn budsjettert. Resultat etter skatt ble kr 7 809 348,-.

Likviditetsendringen ble positiv med kr. 392 228,- i 2025. Operasjonelle aktiviteter tilførte kr 17 176 697,- i positiv likviditet til HAF IKS. Investeringer ble kr 10 833 705,- og nedbetaling av gjeld ble på kr 5 950 764,-.

I 2025 ble prinsippet for regnskapsføring av byggelånsrenter endret i HAF IKS, dette påvirker bygging av hall på Røssvoll. Byggelånsrenter ble i 2024 kostnadsført som rentekostnader, disse er i 2025 omklassifisert som anskaffelseskost for hall på Røssvoll. Prinsippendringen er ført mot annen egenkapital per 01.01.2025. Byggelånsrentene for 2025 er aktivert på hallen i sin helhet.

Renter for 2024 utgjør kr 1 823 095,-

Renter for 2025 utgjør kr 1 732 710,-

Endringer i 2025

Inntekter:

- Inntekt septik er 1,9 mill lavere enn budsjett, antall tanker tømt er lavere enn budsjettert.
- Inntekt utleie av personell er 1,3 mill høyere enn budsjett, ikke budsjettert med utleie.

Kostnader:

- Kostnad for poser/sekker er 0,8 mill høyere enn budsjett, høyere forbruk av poser/sekker.
- Pensjonskostnad er 1,0 mill høyere enn budsjett.
 - Endring forpliktelse(aktuar) 0,2 mill
 - Endring antall ansatte 0,8 mill.
- Økt bruk av vikarer 0,6 mill, erstatning av utleid personell.
- Kostnad for restavfall er 5,1 mill lavere enn budsjett, lavere volum og pris.
- Kostnad innhenting septik er 1,8 mill lavere enn budsjett, antall tanker tømt er lavere enn budsjettert.
- Kostnad behandling matavfall er 0,75 mill høyere enn budsjett. Større volum.
- Kostnad for farlig avfall er 0,8 mill høyere enn budsjett, større volum.
- Kostnad trevirke er 0,5 mill høyere enn budsjett, ny anbud med ny pris fra august.
- Innhenting av avfall er 1,4 mill høyere enn budsjett. Pris økning høyere enn budsjett.
- Avskrivninger er 1,5 mill lavere enn budsjettert, hall Røssvoll ikke aktiver.
- Moblit mottak er 1,1 mill høyere enn budsjett, flere besøk enn budsjettert(bla. Korgen).
- Vedlikehold/matriell er 0,7 mill lavere enn budsjett.

- Gjenbruksstasjoner/Returpunkt er 1,1 mill høyere enn budsjett, større volum gir økt antall tømminger.
- Bruk av ekstern rådgiving er 1,6 mill høyere enn budsjett.
 - Juridisk bistand 0,5 mill høyere enn budsjett.
 - Eksterne rapporter 0,8 mill høyere enn budsjett.
 - Annen bistand 0,3 mill høyere enn budsjett.

Vedlegg til:

Økonomirapport

Resultatrapport for perioden februar

Resultatregnskap	Denne periode			Hittil i år			I Fjor		Budsjett
	Realisert	Budsjett	Endring	Realisert	Budsjett	Endring	Periode	hittil	Totalt
Gebyrinntekter	8 966	9 107	(140)	17 985	18 213	(228)	8 941	17 916	103 849
Salgsinntekter	997	1 490	(493)	2 090	2 981	(891)	1 143	2 785	17 885
Andre inntekter	108	125	(16)	227	249	(22)	243	479	1 497
Sum omsetning	10 072	10 722	(650)	20 302	21 443	(1 141)	10 327	21 180	123 231
Varekostnad	271	238	(33)	542	476	(67)	313	627	2 855
Personalkostnader	1 693	1 650	(43)	3 261	3 303	43	1 636	3 295	19 130
Direkte kostnader	4 678	5 105	427	9 930	10 210	280	4 546	9 718	57 175
Indirekte kostnader	1 122	1 169	47	2 436	2 338	(97)	1 035	2 244	14 030
Andre kostnader	811	945	134	1 661	1 890	229	860	1 625	10 626
Avskrivninger	580	701	121	1 177	1 402	224	632	1 267	8 575
Sum kostnader før finans	9 155	9 808	653	19 007	19 619	613	9 021	18 775	112 390
Driftsresultat	916	914	3	1 296	1 824	(529)	1 306	2 405	10 841
Finansinntekter	26	22	5	38	43	(5)	10	15	260
Finanskostnader	352	361	9	687	722	36	373	752	4 334
Resultat før skatter	590	574	16	647	1 145	(498)	943	1 667	6 767

Nøkkeltall (i % av omsetning)	Denne periode			Hittil i år			I Fjor		Budsjett
	Realisert	Budsjett	Endring	Realisert	Budsjett	Endring	Periode	hittil	Totalt
Kostnader (%)	90,9 %	91,5 %	0,6 %	93,6 %	91,5 %	-2,1 %	87,4 %	88,6 %	91,2 %
Driftsresultat (%)	9,1 %	8,5 %	0,6 %	6,4 %	8,5 %	-2,1 %	12,6 %	11,4 %	8,8 %
Resultat før skatt (%)	5,9 %	5,4 %	0,5 %	3,2 %	5,3 %	-2,2 %	9,1 %	7,9 %	5,5 %

Kommentarer til økonomirapporten:

Gebyrinntekter:

Husholdningsgebyr er Tkr 177 over budsjett.

Fritidsrenovasjon Tkr 36 under budsjett.

Septik er Tkr 353 lavere enn budsjett,periodiseringsavvik.

Salgsinntekter:

Leverert fra næring er Tkr 295 lavere enn budsjett. Lavere volum.

Inntekter fra husholdning (gjenbrukstasjoner) er Tkr 148 lavere enn budsjett, sesongvariasjoner.

Salg av avfall er Tkr 504 lavere enn budsjett.

Andre inntekter:

Salg av infotjenester Tkr 22 lavere enn budsjett.

Varekostnad:

Varekostnad er Tkr 67 høyere enn budsjett, høyere forbruk av avfallspose hittil i år.

Personalkostnader:

Personalkostnader er Tkr 43 lavere enn budsjett.

Direkte kostnader:

Direkte kostnader er Tkr 280 lavere enn budsjett.

*Innhenting er Tkr 305 lavere enn budsjett.

*Tømming av septik er Tkr 240 lavere enn budsjett.

*Restavfall er Tkr 287 lavere enn budsjett. Lavere volum.

*Matavfall er Tkr 453 høyere enn budsjett, større volum.

* andre fraksjoner er Tkr 357, høyere enn budsjett.

Indirekte kostnader:

Indirekte kostnader er Tkr 97 høyere enn budsjett

Reprasjon og vedlikehold/serviceavtaler er Tkr 118 høyere enn budsjett.

Drift renseanlegg Tkr 95 lavere enn budsjett.

Gj.stasjoner/mobilt mottak og returpunkt, Tkr 147 høyere enn budsjett, sesongvariasjoner.

*Eller små avvik.

Andre kostnader:

Andre kostnader er Tkr 229 lavere enn budsjett

*Kontingenter er Tkr 71 høyere enn budsjett, HAF deltar i flere forum.

*Forsikring er Tkr 53 lavere enn budsjett.

*Eller små avvik.

Avskrivninger:

Avskrivninger er Tkr 224 lavere enn budsjett, sorteringshall ikke aktivert.

Finans:

Finansinntekter er Tkr 5 lavere enn budsjett.

Finanskostnader er Tkr 36 lavere enn budsjett.

Helgeland
Avfallsforedling
IKS

Balanserapport for perioden februar

I fjor

I år

Eiendeler

	28.02.25	31.12.23	28.02.26
Utsatt skattefordel	247	247	261
Bygninger	44 032	43 511	43 231
Maskiner, inventar	71 136	72 228	75 265
Finansielle anleggsmidler	1 817	1 817	1 817
Sum anleggsmidler	117 233	117 804	120 575
Varebeholdning	25	-	-
Kundefordringer	16 305	2 825	9 417
Andre korts. fordringer	2 195	1 362	1 570
Bankinnskudd	12 459	3 438	14 072
Sum omløpsmidler	30 984	7 625	25 059
Sum eiendeler	148 217	125 429	145 633

Egenkapital og gjeld

	28.02.25	31.12.23	28.02.26
Aksjekapital	13 428	13 427	23 060
Årets resultat	1 667	6 391	647
Sum egenkapital	15 095	19 818	23 707
Pensjonsforpliktelse	2 425	2 637	2 637
Andre forpliktelser	14 456	14 444	14 444
Sum forpliktelser	16 881	17 081	17 081
Langsiktig gjeld	82 610	77 876	76 976
Kassekreditt	-	-	-
Leverandørgjeld	14 997	10 826	8 082
Betalbar skatt	- 6	-	283
Annen kortsiktig gjeld	18 640	- 172	19 505
Sum kortsiktig gjeld	33 630	10 654	27 870
Sum gjeld og egenkapital	148 217	125 429	145 633

Nøkkeltall

	28.02.25	31.12.23	28.02.26
Egenkapital (%)	10,2 %	15,8 %	16,3 %
Arbeidskapital (ekskl. ledig kreditt)	(2 646)	(3 028)	(2 811)
Arbeidskapital (inkl ledig kreditt)	4 354	3 972	4 189
Likviditetsgrad 1	0,9	0,7	0,9

Vedlegg til:

Norm for stasjonære gjenbruksstasjoner

Norm for stasjonære gjenbruksstasjoner

1. Bakgrunn

Husholdningsavfall har tidligere i hovedsak blitt håndtert gjennom henteordninger. Både lokalt og nasjonalt ser vi nå en tydelig økning i mengden avfall som leveres direkte til gjenbruksstasjoner. Denne utviklingen medfører økt belastning på anlegg som i utgangspunktet er underdimensjonerte og har varierende behov for oppgraderinger. I tillegg sees det på å erstatte mobil gjenbruksstasjon med stasjonære gjenbruksstasjoner på enkelte steder.

2. Hensikt

Formålet med å etablere en norm for stasjonære gjenbruksstasjoner er å gi et omforent grunnlag for å vurdere hvilke stasjoner som skal prioriteres ift. oppgraderinger, og hvor det kan være hensiktsmessig å erstatte mobil gjenbruksstasjon med en stasjonær gjenbruksstasjon. Normen skal bidra til at gjenbruksstasjonene fremstår som brukervennlige, driftseffektive og i samsvar med gjeldende nasjonale krav til kildesortering og de varslede kravene ift. klimavern.

3. Sorteringstilbud

Følgende fraksjoner skal kunne utsorteres:

- farlig avfall
- elektrisk og elektronisk avfall (EE-avfall)
- metall
- trevirke
- trykkimpregnert trevirke
- inerte masser
- papp
- gips
- hardplast
- isopor
- restavfall

Dette sikrer utsortering av både miljøkritiske og ressursverdifulle fraksjoner i hele HAF-området.

4. Fysisk utforming og infrastruktur

Følgende krav til fysisk utforming og infrastruktur er nødvendig:

- Fast dekke (asfalt eller betong)
- Området skal være inngjerdet
- Området skal være opplyst med egnet belysning
- Strøm skal være tilgjengelig
- Vann skal være tilgjengelig
- Leveringsområdet skal ha egnet kjøremønster som sikrer effektiv levering
- Områder for personbiltrafikk og tungtransport/maskiner skal i hovedsak holdes adskilt

- Rampe til containere som er høyere enn 1 meter

Tiltak som i tilstrekkelig grad ivaretar kravets hensikt, kan erstatte kravet. Må vurderes i hvert enkelt tilfelle.

5. Utstyr

Følgende krav til utstyr er nødvendig:

- 5 stk 40 m3 -containere (restavfall, metall, trevirke, trykkimpregnert trevirke, inerte masser)
- 1 stk 40 m3 -container, dobbeltbunnet, sideåpning (farlig avfall)
- 1 stk 40 m3 -container, sideåpning (EE-avfall)
- 1 stk 20 m3-presse (papp)
- 4 stk 10 m3-containere (dekk, gips, hardplast, glass- og metallemballasje)
- 2 stk 2 m3-containere (tekstilavfall og tekstiler til ombruk)
- 1 stk 1 m3 sekkestativ (isopor)
- 2 stk 150L sekkestativ (plastfolie farget og klar)
- Personalbrakke med følgende fasiliteter:
 - Toalett
 - Tekjøkken
 - Nød dusj (ifm. håndtering av farlig avfall)

6. Personal

Følgende krav til personal er nødvendig:

- Minimum to ansatte til stede i åpningstider
- Personell som håndterer farlig avfall, skal ha tilstrekkelig dokumentert opplæring og kompetanse innen håndtering av farlig avfall.
- Personell skal ha tilstrekkelig kompetanse innen data/IT til å benytte selskapets systemer.

Vedlegg til:

Revidert strategi

Strategi 2024 - 2032

Vedtatt styremøte XX.XX.XXX

Visjon:

ET **RENT** HELGELAND

fra avfall til ressurs

Verdier:

Redelig – **E**ngasjert – **N**ytenkende – **T**rygg

Ambisjoner:

1. Levere velfungerende og kostnadseffektive avfallstjenester til innbyggerne
2. Ombrukbare og gjenvinnbare ressurser skal ut av restavfallet
3. Være en pådriver for utvikling av sirkulære avfallsløsninger
4. Minimere utslipp og miljøpåvirkning fra vår virksomhet
5. Være en attraktiv og inkluderende arbeidsplass

Virkemidler:

1. Samarbeide i bransjen, med innbyggere, eiere, næringsliv og myndigheter.
2. Helhetlig og målrettet kommunikasjon.
3. Sikre et trygt og godt arbeidsmiljø med engasjerte ansatte.
4. Fokus på kapasitetsutnyttelse og sterk økonomistyring.
5. Sikre bærekraftige oppstrøms- og nedstrømsløsninger.
6. Ta i bruk teknologi og praksis som reduserer utslipp.
7. Prioritere systematisk kompetanseutvikling og kunnskapsdeling.
8. Være en aktiv eier i selskaper vi har eierandeler i.

Rammebetingelser:

Gjeldende lovverk, samt føringer i selskapsavtalen, eierstrategien og FNs bærekraftsmål.

